

دوكتور يۇسۇف قارداۋى

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال

دوكتور: يوسف القرضاوي

مسلمة الغد

تەرجىمە قىلغۇچى:

ئا. ئابدۇراهمان خاقانىي

ئۇيغۇر تەرجىمە مەركىزى

2006 - يىلى ئاۋغۇست

دوكتور يۈسۈف قارداۋى

كەلكۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال

دوكتور: يۈسۈف القرضاوي

مسلمة الغد

تەرجىمە قىلغۇچى:

ئا. ئابدۇراهمان خاقانىي

ئۇيغۇر تەرجىمە مەركىزى

2006 - يىلى ئاۋغۇست



ئىبنى ئۇمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمادىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ: «ئى ئاياللار گۇرۇھى! سەدىقە قىلىڭلار، ئىستىغپارنى كۆپ ئېيتىڭلار، مەن دەۋزەخ ئەھلىنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ ئاياللار ئىكەنلىكىنى كۆردۈم» دېۋىدى. ئۇلاردىن بىر ئايال: «نېمە ئۈچۈن دوزاخ ئەھلىنىڭ كۆپرەكى بىزدىن بولىدۇ؟» دېۋىدى، رەسۇلۇللاھ: «سىلەر تولا قارغايىسىلەر، ئەرلىرىڭلارنىڭ ھەققىدىن تانىسىلەر، سىلەردىنمۇ كالتە پەم ۋە دىنى كەمتۈك، ھەر قانداق ئەقىللىق كىشىنىڭمۇ بۇرنىغا چۈلۈك ئۆتكۈزۈۋالدىغان ئادەملەرنى كۆرمىدىم»، دېدى. ئۇ ئايال: «ئەقىل ۋە دىننىڭ كەمتۈكلۈكى نېمە؟» دېدى. رەسۇلۇللاھ: «ئىككى ئايالنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ بىر ئەرنىڭ گۇۋاھلىقىغا باراۋەر بولىدىغانلىقى ۋە ھەر ئايدا نەچچە كۈن ناماز ئوقۇيالمىدىغانلىقى» دېدى. [ئىمام مۇسلىم رىۋايىتى]

مۇسۇلمان ئەرلەر ۋە مۇسۇلمان ئاياللارغا، مۇئىمىن ئەرلەر ۋە مۇئىمىن ئاياللارغا، تائەت - ئىبادەت قىلغۇچى ئەرلەر ۋە تائەت - ئىبادەت قىلغۇچى ئاياللارغا، راستچىل ئەرلەر ۋە راستچىل ئاياللارغا، سەۋر قىلغۇچى ئەرلەر ۋە سەۋر قىلغۇچى ئاياللارغا، خۇدادىن قورققۇچى ئەرلەر ۋە خۇدادىن قورققۇچى ئاياللارغا، سەدىقە بەرگۈچى ئەرلەر ۋە سەدىقە بەرگۈچى ئاياللارغا، روزا تۇتقۇچى ئەرلەر ۋە روزا تۇتقۇچى ئاياللارغا، نەفسلىرىنى ھارامدىن ساقلىغۇچى ئەرلەر ۋە نەفسلىرىنى ھارامدىن ساقلىغۇچى ئاياللارغا، اللەنى كۆپ زىكرى قىلغۇچى



ئەرلەر ۋە اللہنى كۆپ زىكرى قىلغۇچى ئاياللارغا اللہ
مەغفرەت ۋە كاتتا ساۋاب تەييارلىدى.



مۇندەرىجە

9	شەيخ يۈسۈف قەرداۋى
13	كىرىش سۆز
14	بۈگۈنكى ئىككى خاتا ئېقىم ئارىسىدىكى مۇسۇلمان ئايال
16	يوقلۇققا يۈزلەنگەن ھەقىقەت
17	ئايالنىڭ رايى
18	قارىغۇلارچە تەقلىد قىلىش
22	ئىككى ئۆتمۈش ئارىسىدىكى مۇسۇلمان ئايال
23	يېقىن ئۆتمۈش
26	پىراق ئۆتمۈش
36	ئەر - ئايال ئوتتۇرىسىدىكى تولۇقلىنىش
40	غەربتىكى كۆرىنىش
43	ئايال كىشىنىڭ غەرب مەدەنىيىتىدىكى ئورنى
45	ئىسلام ۋە جاھىلىيەتتىكى ئايال
48	كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال



بسم الله الرحمن الرحيم

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان ئالەمىنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

جىمى ھەمدۇسانا تۇغمىغان، تۇغۇلمىغان، تەڭدىشى يوق، يەككە - يېگانە بولغان بىر ئالەم قاسىتتۇر. ئالەمنى پەرۋەردىگارمىز، دەپ ئۇنىڭغا ئىمان ئېيتىپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھەرقانداق مەبۇد (چوقۇنۇلغۇچى) ئاتالغان نەرسىنى رەت قىلىپ ئىنكار قىلىمىز.

ھەقىقەتەن ئالەمنىڭ نەزىرىدە قوبۇل قىلىنىدىغان دىن ئىسلام دىنى بولغانلىقى ئۈچۈن ئىسلام دىنىنى دىنىمىز، دەپ قوبۇل قىلىپ، ئىسلام دىنىدىن باشقا دىن ئاتالغۇسى بىلەن نامايەندە بولغان ھەرقانداق ئېتىقاد ۋە كۆز قاراشلارنى قەتئىي رەت قىلىمىز.

ئابدۇللاھ ئوغلى مۇھەممەد (سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ) پەيغەمبەرلىكىگە، ھەقىقىي رەھبەرلىكىگە ئىشىنىپ، ئۇنىڭ تۇتقان يولى بىلەن ماڭمىغان، ئۇنىڭ ئېلىپ كەلگەن ھىدايتىگە ئەگىشىپ، شەرىئەتنى تەتبىقلىمىغان ھەرقانداق كىشى زالالەت ئىچىدىدۇر. ئالەمنىڭ رەھمىتى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا، ساھابىلىرىغا ۋە ياخشىلىقتا ئۇلارغا قىيامەت كۈنىگىچە ئەگەشكەن كىشىلەرگە بولسۇن!

ھۆرمەتلىك ھەمىشەرە، ئاكا - ئۇكا، ئاچا - سىڭىل قېرىنداشلىرىم! بۈگۈنكى دەۋردە ئىسلام دۈشمەنلىرى ئىسلام دىنىغا شىددەت بىلەن ھۇجۇم قىلماقتا. دۈشمەنلەر بىزنىڭ ئاجىزلىق نۇقتىمىزدىن پايدىلىنىپ ئانىلىرىمىز،



ئاچىلىرىمىز ۋە سىڭىللىرىمىزنى، ھېچقانداق ئاساسى يوق قورۇق شۇئارلار بىلەن ئىسلامغا قارشى خىزمەتكە سالماقتا.

ئۇنىڭ ئۈستىگە بىزدىكى مائارىپنىڭ نامراتلىقىدىن ۋە ئۇيغۇر ئاياللىرىنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنىڭ تۆۋەن بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقاردى. ئىسلام دىنىمىزنى تولۇقى بىلەن چۈشەنمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئانىلىرىمىز، ئاياللىرىمىز ۋە ئاچا - سىڭىللىرىمىزغا ئىسلام دىنىنىڭ نۇرلۇق ۋە شانلىق ماھىيىتىنى ئىچىپ چۈشەندۈرۈپ بېرەلمىدۇق. بىلىپ - بىلمەي ئىسلام نامى بىلەن ئاياللارغا زۇلۇم قىلىدىغان ئىشلارمۇ ئازدۇر - كۆپتۈر يۈز بەردى. ئۆزىمىزنى ئېسىلاھ قىلالىمىغانلىقىمىز ئۈچۈن ئاياللارنىڭ ئىسلامدىكى ئوبرازىنى ياخشى چۈشەنمەي قالدۇق. ئاياللارنىڭ: ”ئەرلەرنىڭ يېرىمى“، مىللەتنىڭ ئانىسى ۋە جەمئىيەتنى ئېسىلاھ قىلىشتىكى مۇھىم ئامىل ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتەلمىدۇق.

مۇشۇ سەۋەبلەردىن ئاياللار غەرب ئەللىرىنىڭ يالتىراق شۇئارلىرىغا ئالدىنىپ، مەسىلىنىڭ ھەقىقىتىگە يېتەلمەي ئاخلىق - ئاغىسىز ھالدا ئۆزۈكىنى ۋە مەدەنىيىتىنى يوقىتىپ قويۇشقا يۈزلەندى.

ئەسلى قەلبى پاكىزدىنمۇ پاك، تەبىئىتى مېھرىلىك كەلگەن سۆيۈملۈك ئاياللار يولدىن ئېزىپ تارىختىكى رولىنى (ئۆزلىرىنىڭ ئائىلىۋى ۋە ئىجتىمائىي بۇرچىنى ئۇنتۇپ)، پەرزەنتلىرىنى ھەقىقىي بىر ئىلىم ئادىمى قىلىپ تەربىيەلەشكە ئاجىز كەلدى.

نەتىجىدە، ئۆزى ئۇچرىغان بەزى زۇلۇملارنى ئىسلام دىنىدىن كۆرۈپ شەرەپلىك ئىسلامنىڭ سايسىنى تاسىدىن بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرىدىغانلىقىدەك ھەقىقەتنى تەقىل كۆزلىرى كۆرمەي قالدى. ئەسلىدە دىنىمىزنىڭ مەھەللىسى دىنىي ئۇيۇشمىلىرىدا ئالدىنقى سەپتە تۇرۇپ، مۇئەييەن يېتەكچىلىك رول ئوينايدىغان قارى - قۇرئان - موللا - مەزىنلەرنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ تەپەككۈرى ۋە تەسەۋۋۇرى كەمتۈك، ۋەز - نۇتۇقلىرى ئۈنۈمسىز، ئەمەلىي قىلىقلىرى بولۇمسىز بولغانلىقى سەۋەب، نۇرانە ئىسلامغا چۈشكەن داغ كەبى، پارلاق دىنىمىزنىڭ قىز - ئاياللار قەلبىدىكى ئوبرازىنى خۇنۇكلەشتۈرمەكتە.

ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە ئالىي ئوقۇل (ئۇنىۋېرسىتېت)لاردا ئوقۇۋاتقان، جۈملىدىن ھەرخىل مەدەنىيەتلەرنىڭ ئەبجەش بىرىكمىسىدە تۇرغان نۇرغۇنلىغان قىزلىرىمىز، ئاچا - سىڭىللىرىمىز دىنىي ئىلىم بىلەن سۇغۇرۇلغان يېتەرلىك ئائىلىۋى ۋە جەمئىيەت تەربىيىسىدىن مۇستەسنا قېلىپ، ئىسلامنىڭ شاراپەتلىك نۇرلىرى بۇ مەسۇمەلەرنىڭ روھىيىتىگە لەززەتۇ راھەت، تەن - جانغا جىستۇ جاسارەت بېرىپ ئۈلگۈرمىدىكى، ھەشەمەتچىلىك قاپلىغان چوڭ شەھەرلەردە ياشاۋاتقان بۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۆزلىرىنىڭ مۇسۇلمان ئىكەنلىكىنى پەقەت كوچىلاردا مۇسۇلمانچە ئاشخانغا كىرگەنلىرىدە ھېس قىلىدىغان؛ نە ئېتىقاد ئىرادىسى نە شەرىئەت ئەخلاقى، نە ئاخىرەت چۈشەنچىسى، نە جەننەت، نە دوزاخ، ئۇقۇمسىز بىر بىچارە ھالدا قالدى.

مۇشۇ ۋەجىدىن، پېقىر كەمىنە - كەمتەرىن ئىلمىمنىڭ چولتىلىقى، قەلىمىمنىڭ گاللىقىغا قارىماي، تارىخ بەتلىرىگە مەدەنىيەت ئۆگەنگۈچى ئەمەس، مەدەنىيەت



تارقاق تۇپچى بولۇپ ئىسمى چۈشكەن بىر نەسلىنىڭ ئەۋلادى بولغان ئۇيغۇر قىز - ئاياللىرىنىڭ ئۆز دىنىدىكى ۋە كەلگۈسىدىكى ھەق - ھوقۇقى ۋە ئۆزلىرىنى ئىككىلا دۇنيا سائادىتىگە مۇيەسسەر قىلغۇسى مۇقەددەس مەسئۇلىيىتىنى ئانچە مۇنچە بولسىمۇ تونۇپ قېلىشى ۋە غەيرى ئىسلامدىكى، جۈملىدىن غەرب ئەللىرى مۇھىتىدىكى ئاياللار سەپسەتىسىنى ئاز - تولا چۈشىنىشىگە شۇنداقلا، خەيرلىك دۇئالىرىمىز ۋە ئۈمىدلىك تىلەكلىرىمىزدىكى كەلگۈسى مۇسۇلمان ئاياللىرىنىڭ ئۆز ھەققىنى ئادا قىلىش، ۋە كەلگۈسىدىكى مەسئۇلىيەتلىرىنى تونۇشقا ئاز - تولا ياردىمى بولار دېگەن مەقسەتتە ئۇستازىمىز يۈسۈپ قارداۋىنىڭ "كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال" دېگەن كىتابچىسىنى تەرجىمە قىلىپ چىقتىم.

گەرچە كىتابچە مەقسەتنى تولۇق ۋە قانائەتلىنەر - لىك ھەل قىلالىمىمۇ، غەرب ئەللىرى تاراتقان يالغان ياۋىداق تۆھمەتلەرگە بىر ئاز بولسىمۇ رەددىيە بېرىپ، ئاياللارنىڭ ئىسلامدىكى ئوبرازىنى ھەقىقىي يوسۇندا ئېچىشقا يول ئېچىپ، مەسىلىگە كىرىش يولى بولغۇسى.

ئا. ئابدۇراھمان خاقانى



www.uyghurkitap.com
ئۈنۈرگە كىتابلىرىنىڭ يېڭى ئادرېسى
ئۈنۈرگە كىتاب تۈر بېكىتى

شەيخ يۈسۈف قەرداۋى



دوكتور يۈسۈف ئابدۇللاھ قەرداۋى پىكىر، دەۋەت ۋە فىقھىي (ئىسلام ھۆكۈملىرى) ئىلمىدە ئوتتۇرا ھال پوزىتسىيە تۇتقان، مۇبالغە ياكى پەرۋاسزلىق ئېقىمىدىن يىراق دىنىي ئالىم بولۇپ، بۈگۈنكى ئىسلام دۇنياسىنىڭ ئەڭ جانلىق نامايەندىلىرىدىن بىرى. ئۇ زات يۇقىرىقى ئىلىملەردە ئەنە شۇنداق نورمال پوزىتسىيىدە، قۇرئان ۋە سۈننەت ئاساسىي كۈچلۈك بولغان يەتمەش پارچىدىن ئارتۇق كىتاب يېزىپ قالدۇرغان. بۇ ئەسەرلەردە بىر دەۋەتچىگە خاس قىزغىنلىق، بىر ئەدىبكە خاس بەدىئىيلىك ۋە يېتىشكەن ئالىمغا خاس ئىنچىكىلىك ئەكس ئەتىپ تۇرىدۇ.

ئۇنىڭ دەۋەتچىلىكتە كىتاب يېزىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماستىن يەنە ئىسلام ئەللىرىنىڭ جاي - جايلىرىدا لېكسىيە سۆزلەش، خۇتبە (نۇتۇق) ئوقۇش، ۋە مۇدەررىسلىك بىلەنمۇ شۇغۇللاندى. شەيخ يۈسۈف قەرداۋى يەنە بىر قىسىم دۆلەتلەرنى، دەۋەتچىلىك ۋە خاتىپلىق (ئىماملىق) سۈپىتى بىلەن زىيارەت قىلغان ۋە نەچچە ئون قېتىم ئىسلامىي كونفېرىنسلارغا، مەجلىسلەرگە ئىشتىراك قىلغان.

ئۇنىڭ بۇنداق تاۋلىنىپ چىقىشىدا ئىسلامىي مۇھىتتا ياشىغانلىقى، بالىلىق ھاياتىغا تەسىر كۆرسەتكەن داغلىق



ئالىملار ۋە تۈرمۈشىدا يولۇققان بىر قىسىم قېيىن ئۆتكەلەر ئاساسلىق رول ئوينىغان.

بالىلىق ۋە ئۆسمۈرلۈك دەۋرى

دوكتور يۈسۈف ئابدۇللاھ قەرداۋى 1926 - يىلى مىسىرنىڭ غەربىي قىسىمىدىكى سەفت تۇراب يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەن.

پېقىرانە ياشاپ ئۆتكەن. بىر دىندار ئائىلىنىڭ يېتىم بالىسى بولۇپ ياشىغان دوكتور يۈسۈف ئابدۇللاھ قەرداۋىنىڭ ھاياتىغا ئاجايىپ زور تەسىرلەرنى كۆرسەتكەن. ئۇ بەش ياش ۋاقتىدا يېزىسىدىكى بىر قۇرئان يادلاش ئورنىغا (قارىخانغا) كىرىپ ئوقۇغان؛ كېيىن، مائارىپ مېنىستىرلىكىگە قاراشلىق بىر مەدرىسىگە تىزىملىتىپ، ئون ياشقا كىرمەي تۇرۇپلا قۇرئان كەرىمنى تولۇق يادلاپ بولغان... ئۇنىڭ قىرائەتتىكى مۇكەممەللىكى يېزا ئەھلىنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئىززىتىنى قوزغىغان ۋە "شەيخ يۈسۈف" دەپ ئاتايدىغان بولۇۋالغان. ئۇ كىچىكىدىن باشلاپلا يېزىسىدىكى كىشىلەرگە قۇرئان تىلاۋەت قىلىپ بېرىش بىلەن نامازلىرىغا ئىمام بولۇپ بېرىشنى باشلىغان.

ئوقۇش تارىخى

دوكتورنىڭ ئوقۇش سەپىرى ئىزچىل ئەلاچىلىق بىلەن داۋام قىلىپ، باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپلەرگىچە بولغان توققۇز يىللىق ھاياتى ئەزھەرنىڭ تەنتەبىدىكى قىسىمدا ئۆتكەن؛ باكاۋۇرلىق ئوقۇشى بولسا، ئۈسۈلۈددىن (دىن مېتودولوگىيىسى) بولۇپ، 1952 - يىلى ئۆزى بىلەن ئوقۇش پۈتتۈرگەن 180 ئوقۇغۇچىنىڭ ئىچىدە بىرىنچى بولۇپ



تاماملانغان. ئارقىدىنلا ئوخشاش كەيلىسى بويىچە لىسانسىلىققا تىزىملىتىپ، ئىككى يىلدىن كېيىن ئەزھەرنىڭ ئۈچ فاكولتېتىدىن لىسانسىلىققا ئېرىشكەن 500 ئوقۇغۇچىنىڭ ئارىسىدا بىرىنچىلىك بىلەن ئوقۇش پۈتتۈرگەن.

1957 - يىلى، ئەرەب بىرلەشمە خەلىپىلىكىگە قاراشلىق «ئەرەب ئىزدىنىش ۋە تەتقىقات ئىنستىتۇت» دىن ئەرەب تىلى ۋە ئەدەبىياتى بويىچە يۇقىرى لىسانسىلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن. ئۇ ئوخشاش ۋاقىتتا، ئۇسۇلۇددىن فاكولتېتىنىڭ ھەدىس - تەپسىر قىسمىغا ماگىستىرلىققا تىزىملىتىپ، ئۈچ يىلدىن كېيىن، يەنى 1960 - يىلى مۇۋەپپەقىيەت بىلەن ئۇنى تاماملانغان.

كېيىن ئۇ "ئىسلامدا زاكات" تېمىسى بويىچە دوكتورلۇق دېسرتاتسىيىسى ياقلاپ، ئەسلىدىكى ئىككى يىلدا تاماملاشقا بېكىتىلگەن بۇ دېسرتاتسىيىنى، مىسىردا يۈز بەرگەن بىر قاتار سىياسىي ئۆزگىرىشلەر سەۋەبلىك ئون ئۈچ يىلدىن كېيىن تاماملاپ، 1973 - يىلى يازدا، شەرەپ بىلەن بىرگە دوكتورلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن.

ئۇنىڭغا تەسىر كۆرسەتكەن شەخسلەر

دوكتور يۇسۇف ئۆزىنىڭ بىر قىسىم ئۇستازلىرى، داخلىق ئالىملار ۋە ئىلمىي ھاياتتا بىرگە تەربىيەلەنگەن نۇرغۇن كىشىلەردىن چوڭقۇر تەسىر ئالغان.

ئۇنىڭغا كۈچلۈك تەسىر كۆرسەتكەن شەخسلەرنىڭ بىرى شەيخ ھەسەن ئەلبەننا، ئۇستاز ئەلخولى، شەيخ مۇھەممەد غەززالى، دوكتور مۇھەممەد ئابدۇللاھ دراز، شەيخ مەھمۇد شەلتۇت، شەيخ ئابدۇھېلىم مەھمۇد قاتارلىق



كىشىلەر بولۇپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەققىدە دوكتورنىڭ ئادەمنى تەسىرلەندۈرگۈدەك ئەسلىمىلىرى بار. يۇقىرىقى كىشىلەر دوكتورنىڭ مەدھىيەلىرىگە ساھىب كىشىلەردۇر.

كىرىش سۆز

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ئى، اللّٰه! ساڭا ھەمدۇسانا ئېيتىمەن، شۇنداقلا، سەن بىزگە يولباشچى قىلىپ تاللىغان سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ۋە ئۇ زاتنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، مۇبارەك ئەسھابلىرى (ئەگەشكۈچىلىرى) ئۇنىڭ دەۋىتىگە چاقۇرغۇچىلار ۋە ئۇنىڭ سۈننىتىگە قىيامەت كۈنىگىچە ئەمەل قىلغۇچى شىردەك ئىرادىلىك بەندىلەرگە سېنىڭ رەھىمىتىڭ ۋە ئۇلارنىڭ خاتىرجەملىكىنى تىلەيمەن!
(ئامىين !)

پەرۋەردىگارىمىز، بىزنى ھىدايەت قىلغىنىڭدىن كېيىن دىللىرىمىزنى توغرا يولدىن بۇرۇۋەتمىگىن. بىزگە دەرگاھىڭدىن رەھمەت بېغىشلىغىن، شۇبھىسىزكى سەن (بەندىلىرىڭگە ئىنئاملارنى) بەكمۇ بېغىشلىغۇچىسەن.

ئى اللّٰه! بىزگە بىز ئۈچۈن مەنپەئەتلىك نەرسىلەرنى ئۆگەتكەن ۋە بىزلەرنى ئۆگەتكەن نەرسىلىرىڭ بىلەن مەنپەئەتلەندۈرگەن، ئىلىمىمىزنى زىيادە قىلغىن!

ئى اللّٰه! بىز ساڭا ھەر قانداق ئەھۋالدا ھەمدۇ - سانا ئېيتىمىز ۋە سېنىڭ رەھىمىتىڭ ئارقىلىق دوزاخ ئەھلىنىڭ ھالىدىن پاناھ تىلەيمىز ۋە اللّٰه تائالادىن مەنپەئەتسىز ئىلىم، قورقماس قەلب، ئۆرلىمەس ئەمەل، ئاڭلانماس دۇئادىن پاناھ تىلەيمىز!

بىزنىڭ نۆۋەتتىكى نەق مەسىلىمىز «كەلگۈسىدىكى



مۇسۇلمان ئايال « توغرىسىدىدۇر. مەن تەسەۋۋۇر قىلىۋاتقان كەلگۈسى ئالدىدىكى مۇسۇلمان ئايال، مۇسۇلمان ئايالغا لايىق بولۇشى كېرەك.

بۇگۈنكى ئىككى خاتا ئېقىم ئارىسىدىكى مۇسۇلمان

ئايال

نېمە ئۈچۈن بۇ كىتابىمغا « كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال » دېگەن ئاتالغۇنى تاللىدىم؟

چۈنكى ئەسلىمىزدىكى مۇسۇلمان ئايال ناھايىتى ئەپسۇسكى، ئەسلى تەلەپتىكىدەك مۇسۇلمان ئايال ئەمەس. مەن بۇنى ئومۇمىي تەرەپتىن ئېيتىۋاتىمەن. ھەقىقەتەن بۇ يەردە بارلىق ھەمدۇ سانا اللہ غا بولسۇنكى، ئىسلام ئەللىرىدە بولسا سالھ، مۆئمىن، اللہ دىن قورققۇچى، تەۋبە ۋە ئىبادەت قىلغۇچى مۇسۇلمان ئاياللار ھەقىقەتەنمۇ مەۋجۇت. لېكىن، بىز ياشاپ كۆنۈككەن بۇ يۇرتلاردا بولسا ئاساسلىق تاللىشىۋاتقان ئىككى ئېقىمنى تاپىمىز: بىرىنچى ئېقىم بولسا چىڭىتقۇچى، لازىمەتچىلەر ۋە مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئالدىدىكى بارلىق ئىشكىلەرنى تاقىغۇچىلارغا مايىللاردۇر؛ ئىككىنچى ئېقىم بولسا ئۇنىڭ دىنىي جەھەتتىن پۈتلىنىشى ئۈچۈن بارلىقى ئىشكىلەرنى ئاچقۇچى، ئاياللارنىڭ خالىغىنىنى قىلىشى، ياۋروپا ئاياللىرىنى مەنبە قىلىپ، قارىغۇلارچە ئۇلارنى تەقلىد قىلىشى، شاتۇتنىڭ گەپ قىلغىنىدەك ئۇلارغا ئوخشاش گەپ قىلىشلىرى ئۈچۈن ھەرخىل يوللارنى چىقارغۇچىلارغا

مايىللاردۇر. ئەپسۇسكى ئۇ ئىككى ئېقىمنىڭ ھەر ئىككىسى خاتادۇر.

بىر تەرەپتىن بۇ ئىككى ئېقىم بولسا بىزنىڭ ھاياتىمىزدا مەۋجۇتتۇر. ھەددىدىن زىيادە چىغلىق، ئاشۇرۇۋېتىش، بىپەرۋالىق ياكى مۇبالىغە قىلىپ ئاشۇرۇۋېتىش بىلەن ھەددىدىن زىيادە بىپەرۋالىقلارنى ئۇچرىتىمىز؛ بەزى يەرلەردە قىزنىڭ تويلىشىدىغان يىگىتنى كۆرمەيدىغان، بەزى جايلاردا تا ھازىرغىچە يىگىت ئۆزى ئالماقچى بولغان قىزنى كۆرۈشتىن توسۇلىدىغان، توي كېچىسى كەلگەندە بولسا ئۆزىنىڭ تەسەۋۋۇر، خىياللىرىدىكىدىن باشقىچلا بىر ئىنسان بىلەن بولغان تۇيۇقسىز، كىشىنى ھۇدۇقتۇرۇپ قويدىغان بۇنداق ناچار ھالەتلەرنى ئۇچرىتىمىز؛ يەنە بىر تەرەپتىن بولسا، بەزى يەرلەردە زامانىۋىلاشقانلار، ئىلغارلار، ھۆرىيەتچىلەردىن، يىگىت ئۈچۈن ئالماقچى بولغان قىز بىلەن قولتۇقلىشىپ بىرگە كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرى، كىنو، تىياتىرلەرگە بېرىشتەك ئىشلارنى مۇباھ قىلىپ كۆرسەتكۈچىلەرمۇ باركى، ئۇلار يېرىم كېچىگىچە كۈزەتكۈچىسىز، چوڭلارسىز بىرگە يۈرۈشىدۇ.

بۇ ئىككى ئېقىم ئىچىدە لازىمەتچىلەر ئېقىمى بولسا ھەتتا يىگىتنىڭ قىزنى كۆرۈشىگىمۇ يول قويمىدۇ. قويۇپ بەرگۈچىلەر ئېقىمى بولسا تا كېچىگىچە بۇلارنىڭ ھەر ئىككىسى ئىسلامدا يوق ئىشلاردۇر.



يوقلۇقتا يۈزلەنەن بەھقەت

ئىسلام، ئايال كىشى ئۈچۈن ياتلىق بولماقچى بولغان كىشىنى كۆرۈشكە رۇخسەت قىلدى. شۇنداقلا ئەرنى ئۆزى ئالماقچى بولغان ئايالنى كۆرۈشكە بۇيرۇدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا بىر كىشى: «مەن بىر ئايالغا چاي ئۆچۈردۈم» - دېگەندە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا: «ئۇنى كۆردۈڭمۇ؟» دېدى. ئۇ كىشى «ياق» دېگەندىن كېيىن، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۇنىڭغا قارىغىن، بۇ ھەقىقەتەن سىلەرنىڭ ئاراڭلارنى ياخشىلاشتا زۆرۈردۇر» دېدى. يەنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئىناقلىق ۋە ئىتتىپاقلىق ھاسىل قىلىدۇ. بۇنىڭغا ئوخشاش مىساللارنى ئەرنىڭ ئايال بىلەن بولغان ئالاقىلىرىدە ئۇچرىتىمىز.

بەزىلەر ئۆزىنىڭ ئايالغا سەل قاراپ ئۆيدە ئېتىبارسىز قارىغانلىقتىن ئۇنىڭ رايىنىمۇ ئالمايدۇ. مەسلەھەتمۇ سالمايدۇ، ھەتتا ئۆز قىزلىرىنىڭ توي ئىشلىرىدىمۇ ئۇلارنىڭ رايىنى ئالمايدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بولسا مۇنداق دېگەن: «ئاياللىرىڭلارنى قىزلىرىغا بۇيرۇڭلار» يەنى قىز توغرىسىدا ئانىسىنىڭ رايىنى ئېلىڭلار، چۈنكى ئانا قىزنى ياخشى بىلگۈچى، ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقۇچى، سىزلىرىنى بىلىپ تۇرغۇچى ۋە ئۇنىڭ رىغبىتىنى ساڭا قارىغاندا ياخشىراق بىلگۈچىدۇر. ئەي ئەر، قىزنىڭ توغرىسىدا ئايالنىڭ بىلەن كېڭەشكىن.

ھەقىقەتەن ئاللا تائالا بوۋاق توغرىسىدا ئېيتىدۇكى:
 ﴿ئەگەر ئاتا - ئانا كېڭىشىپ (بالىنى ئىككى يىل توشماستىنلا) ئايرىۋەتمەكچى بولسا، ئۇلارغا ھېچبىر



گۇناھ بولمايدۇ.﴾ (سۈرە بەقەرە 233 - ئايەت) مۇشۇنداق تۇرۇقلۇق ئەر ئايالى بىلەن كېڭەشمەيدۇ، ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن كېڭەشسە ئۇنىڭ رايىغا پىسەنتمۇ قىلمايدۇ.

ئايالنىڭ رايى

ئەپسۇسكى، جەمئىيىتىمىزدە بىر سۆز پەيدا بولدىكى، ئۇ بولسىمۇ: «ئاياللارنىڭ رايىنى ئال ئەمما ئۇلارنىڭ رايىنىڭ تەتۈرگە ئىش قىل!» بۇ سۆزنى ھەرگىزمۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئېيتمىغان. چۈنكى ئاللا تائالا ئۆز كىتابىدا ئېيتىدۇكى: ﴿ئەگەر ئاتا - ئانا كېڭىشىپ﴾ ۋە قانداقمۇ قۇرئاننىڭ قارشىسىغا ھەدىس كەلسۇن!؟

ھەقىقەتەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئايالى ئۆمىمۇ سەلمە بىلەن ھۈدەيبىيە سۈلھىسىدىن كېيىنكى ئىشلارنىڭ بىرىدە ئۇنىڭ بىلەن كېڭەشتى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھۈدەيبىيە سۈلھى ئىتتىپاقىدىن كېيىن قايتىش ئۈچۈن ساھابىلىرىنى، چاچلىرىنى ئېلىپ ياكى قىسقارتىپ ئۆمۈرنىڭ ئېھرامىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. لېكىن ئەسھابى ئىكراملار ھەقىقەتەن ئۆمۈرنى، ئىبادەتنى نىيەت قىلىپ چىققان ئىدى. ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىش ۋە ئۇلارنى ئادا قىلماستىن قايتىپ كېتىش ئۇلارنىڭ نەپسى ئۈچۈن بەك ئېغىر كەلدى... ئۇلاردىن بىرمۇ كىشى ئېھرامدىن چىقىش ئۈچۈن چېچىنى ئېلىپ ياكى قىسقارتىپ، ئېھراملىقنى سېلىش ئۈچۈن ئالدىغا چىقىمىغاندىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۆمىمۇ سەلمەنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭغا ساھابىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىدىن ئاغرىنىپ: «خالايىقلار



ھالاك بولدى» يەنى: «ئالھ نىڭ ئەلچىسىنىڭ ئەمرىگە قارشى تۇردى» دېدى. ئۇمۇ سەلىمە ئانىمىز ئۇنىڭغا ئىشارەت قىلىپ ئېيتىدۇكى: ئى اللھ نىڭ پەيغەمبىرى! چىقسىلا ۋە ھېچ بىرىگە گەپ قىلمىسىلا، چاچلىرىنى قىسقارتىش ئۈچۈن ساتىراش تەلەپ قىلسىلا، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا چاچلىرىنى ئالدۇرسىلا، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىھرامدىن چىقسىلا ۋە بۇلاردىن باشقىنى قىلمىسىلا. ئاندىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام سىرتقا چىقتى، چىچىنى قىسقارتىش ئۈچۈن ساتىراشنى چاقىردى ۋە ئىھرامدىن چىقتى. كىشىلەر خۇددى ئۇيقۇدىن ئويغانغاندەك ئويغاندى ۋە ئېيتىشتى: قانداقمۇ اللھ نىڭ پەيغەمبىرى قىلغانى قىلمايمىز؟ ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلدى. ئاشۇ بولسا ئۇمۇ سەلىمە ئانىمىزنىڭ رايىنىڭ پەزىلىتى بىلەن بولغاندۇر.

ئېنىقكى ئايالنىڭمۇ ئۆزىگە خاس رايى بار.

قارىغۇلار پە تەقلىق قىلىش

ئەرلەرنىڭ ھازىر ئاياللىرىغا بىر بولسا، تامامەن سەل قاراۋاتقانلىقىنى يەنە بىر بولسا، ئاياللىرىغا چۆلۈۋىرىنى تاپشۇرغانلىقىنى كۆرىمىز. شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۆيىنىڭ (ئەرمۇ شۇنىڭ ئىچىدە) خوجايىنى بولۇپ بارلىق ئىشلىرىنى باشقۇرغۇچىدۇر: ئەر بولسا ھېچ ئىش قىلالمايدۇ ۋە ھېچ بىر ئىشتا ھۆكۈم قىلالمايدۇ. اللھ تائالا «ئاياللار ئەرلەرنىڭ ھامىيلىرىدۇر» دەپ ئېيتقان ئەمەس بەلكى، «ئەرلەر ئاياللارنىڭ ھامىيلىرىدۇر» دېگەن. (سۈرە نىسا



34 - ئايەت).

شۇنداق بىر ئەر باركى، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆيىدە ياشايدۇ. ئۇنىڭ ئۈچۈن بۇيرۇش ۋە رايى يوقتۇر. شۇنداقلا بىر ئىشىنى ئورۇنداشقىمۇ قادىر ئەمەستۇر. بۇ بولسا ئەر ئەمەس.

بۇ مەسىلىلەرنىڭ ھەممىسىدە، ھەددىدىن ئاشۇرۇۋېتىش بىلەن بىخەستەلىكلەرنى ئۇچرىتىمىز. ئۇنىڭدا بىزنىڭ ئىرادە قىلغىنىمىز بولسا ئوتتۇرا يولدۇر. بۇ ئوتتۇرلۇق بولسا ئىسلام ئېلىپ كەلگەن مۇۋاپىقلىقتۇر.

بىزنىڭ ئۈمىدىمىزدىكى ئايال يۇقىرىقى نۇقتىلاردا كۆرسىتىپ ئۆتكەندەكتۇر.

مۇلايىم مۇسۇلمان ئايال شۇنداق ئايالكى، خۇددى ئۆزىنىڭ ھوقۇقلىرىنى تەلەپ قىلغىنىدەك ئۆز مەجبۇرىيەتلىرىنىمۇ ئادا قىلىدۇ. بەلكى ھوقۇقلىرىنى تەلەپ قىلىشتىن بۇرۇن مەسئۇلىيەتلەرنى ئادا قىلىدۇ. بۇ ئەسىرنى بولسا پەسكەش پىكىرلەر كونترول قىلىۋالدى. ئۇ بولسىمۇ مەسئۇلىيەتلەرنى ئادا قىلىشتىن بۇرۇن ھوقۇقلىرىنى تەلەپ قىلىشتۇر.

ھەممە كىشىلەر «مېنىڭ ئۈستۈمدە نېمە بار؟» دېيىشتىن بۇرۇن: «ماڭا نېمە بار؟» دەيدۇ. ئايال كىشى ئوقۇتۇش، خىزمەت، سايلام... قاتارلىق ھەقلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. ئەمما ئېيتمايدۇكى: نېمەلەرنى قىلىشىم كېرەك؟

مەسئۇلىيەتلەردىن بۇرۇن ھوقۇقىغا، ئىچكى دۇنياسىدىن (ماھىيىتىدىن) بۇرۇن تاشقى كۆرۈنۈشىگە، روھىدىن بۇرۇن جىسمىغا ۋە ئۆيىدىن بۇرۇن كوچىغا ئېتىبار



بېرىشلەر بولسا ئەسىرىمىزدىكى زور كۆپچىلىك ئاياللارنىڭ خاراكتېرىدۇر .

ئۇ بولسا بىز ھەقىقەتەن غەرب ۋە غەرب ئاياللىرىدىن ئالغان نەرسىلەردۇر . مۇسۇلمان ئايال غەرب ئايالىنى تەقلىد قىلماسلىق كېرەك . چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۆزىگە خاس خۇسۇسىيەتلىرى باردۇر .

غەربلىك ئايالنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىئىتى ، ئەقىدىسى ، ئۆرپ - ئادەتلىرىدىن ئالغان مىراسلىرى ، ئوخشىمايدىغان مۇھىتى قاتارلىقلار باردۇر . شۇنداقلا بىزنىڭمۇ ئۆزىمىزنىڭ ئۆرپ - ئادىتىمىز ۋە قىممەتلىك مىراسلىرىمىز بار .

مۇسۇلمان ئايال ئۆز يۇرتلىرىدا تۇرۇپ ياۋروپا ياكى ئامېرىكا ئاياللىرىنى تەقلىد قىلماسلىقى كېرەك . ئۇ يەردە ئايال سىرتقا چىقىپ ئىشلەيدۇ ، ئەرلەر ۋە ھاياتنىڭ ھەممە تەرەپلىرى بولسا مۇشۇنىڭغا قىستايدۇ ، ھەقىقەتەن ئۇ ئىختىيارسىز ، مەجبۇرىي ئىشلەيدۇ ، چۈنكى ، ئۇ ئىشلىمىسە ھالاک بولىدۇ ۋە ئاچلىقتىن ئۆلىدۇ . چۈنكى ئۇ ، نەپىقىسىنى قىلىدىغان دادىسى ، قېرىندىشى ، ئېرى ياكى ھەر قانداق بىر كىشىنى تاپالمايدۇ .

يۇقىرىدىكىلەر بولسا ئىسلامدا يوقتۇر .

ئايال ئىسلامدا بولسا ئاساسلىقتۇر . ھەقىقەتەن ئۇ دائىم ئېرىنىڭ ھامىيىسىدە بولغانلىقى ئۈچۈن نەپىقىلىرى ، ھاجەتلىرىنىڭ ھەممىسى كاپالەتكە ئىگىدۇر . ئەگەر قىز بولسا دادىسى ، ھەمىشە بولسا قېرىندىشى ، ئانا بولسا ئوغلى ، ئايال بولسا يولدىشى مەسئۇلدۇر . بۇلار بولسا شەرىئەت نەپىقە نىزاملىرىدا ئۇلارغا قىلىنغان ھۆكۈمدۈر ۋە بارلىق كىشىلەر بۇلارغا رىئايە قىلىدۇ .

ئەمما غەربتە بولسا بۇلاردىن ھېچ نەرسە يوقتۇر.

ئۇستازىمىز دوكتور مۇھەممەد يۈسۈپ مۇسا، ﷲ ئو كىشىگە رەھمەت قىلسۇن) دوكتورلۇق ئۇنۋانىنى فرانسىيەدىن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ يەردە ئوقۇيدۇ ۋە پارىژدا ياشاۋاتقان چاغدا... كىتابى «ئىسلام ۋە ئىنساننىڭ ئۇنىڭغا بولغان ھاجىتى» دە تىلغا ئېلىپ ئۆتسۇ: «بىز بىر ئۆيىدە ياشايتۇق، بىر قىز بىزنىڭ خىزمىتىمىزنى قىلاتتى. ئۇنىڭ ئەخلاقىدىن ئۇنىڭ ئېسىل نەسەبلىكى، كېچە ياكى كوچا قىزلىرىدىن ئەمەسلىكى بىلىنىپ تۇراتتى. تازىم - تەۋەزۇ بىلەن خىزمىتىمىزنى قىلاتتى. ئۆي ئىگىسىدىن بۇ قىزنى سۈرۈشتۈردۇق. ئۆي ئىگىسى: «مەشھۇر سودىگەرلەردىن بولغان پالانى كۆچىدىكى پۇستانىنى تونۇمسىلەر؟» دېدى، بىز تونۇيمىز دېدۇق، ئۆي ئىگىسى ئېيتتى: «ئۇ كىشى بولسا بۇ قىزنىڭ تاغىسى، بۇ (قىز) ئۇنىڭ ئۆز قېرىندىشىنىڭ قىزى» ھەيرانلىق بىلەن ئۇنىڭغا ئېيتتۇق: «ئاشۇ باي سودىگەر بۇنىڭ تاغىسى؟!، ئۆزىنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۆيلەردە خىزمەت قىلىشقا تاشلاپ قويدۇ؟ ئۇنىڭ بۇنىڭغا نەپقە بېرىشى، بۇنداق خىزمەتلەرگە مەجبۇرلىماسلىقى ئۈچۈن دەۋا قىلىشى كېرەك»، ئۆي ئىگىسى تەبەسسۇم بىلەن ئېيتتى: قايسى قانۇن ئۇ قىز ئۈچۈن ھۆكۈم قىلىدۇ؟ سىلەردە مۇشۇنداق تۈزۈم بارمۇ؟ بىز: بىزدە بار،... مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ھالەتتە قىز تاغىسى ئۈستىدىن داۋا قىلىشقا قادىر ۋە تاغىسىنى مەجبۇرىي نەپقە تۆلەتكۈزىلىدۇ، دېدۇق. ئۆي ئىگىسى ئايال دېدى: ئەگەر بۇلار بىزدە بولغان بولسا ئەتىگەن سەھەردىن تارتىپ زاۋۇتلاردا، كارخانىلاردا ۋە تىجارەت ئورۇنلىرىدا سەپ -



سەپ بولۇپ ئىشلەۋاتقان بۇ قىزلار ۋە ئاياللارنى كۆرمىگەن بولاتتىڭلار! ۋە ئۇلارنى بۇنىڭدەك ئىشلارغا مەجبۇر قىلىۋاتقىنى ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ نەپىقىسىنى بېرىدىغانلارنى تاپالمىغانلىقىدىندۇر» .

ئۇنداقتا بۇ كىشىلەرنىڭ قىممەت قارشى، قانۇن - تۈزۈمى، ۋە ئەنئەنىسى ئۆزلىرى ئۈچۈندۇر. بىز قانداقمۇ ئۇلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىمىز؟ بىز ئېيتىمىزكى: ئايال كىشىنىڭ خىزمىتى تامامەن ئەر كىشىنىڭ خىزمىتىدەك بولۇشى زۆرۈرمۇ؟ ئەگەر ئايال كىشى بىرەر ئەمەلگە ھاجەت بولسا ياكى جەمئىيەتنىڭ، ئۇنىڭ ئەمەلگە ھاجىتى بولسا چەكلىمە يوقتۇر مەسىلەن: ئوقۇتقۇچى، دوختۇر، تۇغۇت ئانىسىدەك بۇ يەردە ئىسلام جەمئىيىتى ھاجەت بولىدىغان ئاياللارنىڭ تەبىئىتىگە ماس كېلىدىغان خىزمەتلەر باردۇر. ئېنىقكى بىزنىڭ ناچار مەسىلىمىز قارىغۇلارچە تەقلىد قىلىش مەسىلىسىدۇر.

ئىككىنچى تۆتۈش ئارىسىدىكى مۇسۇلمان ئايال

بىز ياشاۋاتقان بۇ ئەسەردىكى ئاياللار تامامەن ياۋروپا ئاياللىرىدەك بولۇشنى ئويلايدۇ، لېكىن شەرق بولسا شەرق غەرب بولسا غەربدۇر. مۇشۇ نۇقتىدىن ئېلىپ ئېيتساق مۇسۇلمان ئايال ھەقىقەتەن كەلگۈسىدە ئاللاھ خالىسا ئۇنىڭدىن بۇ ئۆسۈمنى يەنى تەقلىد قىلىش ۋە دوراش ئۆسۈمىنى يوقىتىدۇ شۇنداقلا ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. ئۆزىنىڭ ئاۋۋالقى ۋاقتىغا ۋە كەلگۈسىگە يەنە بىر قېتىم نەزەر سالىدۇ،

ئۇ ئۆتمۈشكە قارايدۇ، يېقىن ئۆتمۈشكە ئەمەس، بەلكى يىراق ئۆتمۈشكە قارايدۇ.

يېقىن ئۆتمۈش

بىزدە ئايال كىشى ئۈچۈن ئىككى ئۆتمۈش بار. بىرى يېقىن ئۆتمۈش. ئۇ بولسىمۇ قالاقلق ئەسرلىرىدۇر. بۇنىڭغا قايتىشنى بولسا ياخشى كۆرمەيمىز. چۈنكى ئايال كىشىنىڭ قالاقلق ئەسرلىرىدە ئەپسۇسكى زۇلۇم قىلىندى، يېتىم قالدۇرۇلدى. جاھىل، بىلىمسىز قالدۇرۇلدى، ھاياتتىن، دىندىن، تاشقى دۇنيادىن ئايرىۋېتىلدى. ھەقىقەتەن ئۇ مەسچىتتىن چەكلەندى. بۇ ئۇنىڭ دىنىغا ۋە ھاياتلىق تۇرمۇشقا چىقىش يولى ئىدى. ئۆتكەن زامانلاردىكى ئىسلام ئالىملىرى «زامان ھەقىقەتەن بۇزۇقچىلىققا تولدى. ۋە بۇزۇقچىلىقنىڭ ھەر خىل يوللىرى ئەۋج ئالدى، ئايال كىشىنىڭ سىرتقا چىقىشى پىتىنە كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن قېرى مومايلاردىن باشقا ياش ئاياللار مەسچىتكە بارمايدۇ، ياش ئايالنىڭ ئېرى، ئەگەر ئۇ توي قىلمىغان قىز بولسا دادىسى ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ» دەپ پەتۋا بەردى. ئەمەلىيەتتە بولسا دادا قىزىغا ئۆگەتمىدى. ئۇ ئۆزى باشقىلارنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج تۇرۇپ قانداقمۇ ئۇنىڭغا ئۆگەتسۇن؟! كىشى ئۆزىدە يوق نەرسىنى قانداقمۇ باشقىلارغا بېرەلسۇن؟! ھالبۇكى، دادا بولسۇن، قېرىندىشى بولسۇن، ئېرى بولسۇن... ئايال كىشىگە ئۆگەتمىدى.

ئۇنىڭ مەسچىتكە بېرىپ دەرسلەرنى، تەربىيىلەرنى،



خۇتبەلەرنى ئاڭلىشىنى چەكلىدى. بۇنىڭ مەنىسى ئۇنى يېتىملىكتە، نادانلىقتا قالدۇرۇلدى، ئۇ ئېرىدىكى ئىسلامنىڭ ئىرادە قىلغان مەسئۇلىيەتلىرىنى بىلەلمىدى. بالىلىرىدىكى مەسئۇلىيەتلىرىنىمۇ ھەتتا بالىلىرىغا بولغان تەربىيەنىمۇ ياخشىلىيالمىدى. شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ناچارلىقلاردىن قورقۇتۇش بىلەن ئۇلارغا قىسسە ۋە خۇراپاتلىقلارنى ھېكايە قىلىپ بېرىپ كەلدى.

ئەپسۇسكى ھەقىقەتەن مۇشۇ يېتىم قالدۇرۇشنىڭ تەسىرىدە، شۇنىڭدىن تارتىپ تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭدىن شىكايەت قىلىپ كېلىۋاتىمىز.

بىز ياشاۋاتقان بۇ ئەسىردە ئايال كىشى ئۆيىدىن چىقتى ۋە مەكتەپكە، ئۈنۈپىرىستېتقا، بازارغا، خىزمەتكە كىنوغا ۋە ھەرخىل يەرلەرگە باردى. لېكىن، بىردىن بىر، بېرىشقا تېگىشلىك ئورۇن بولغان مەسچىتكە بارمىدى.

ئايال كىشى نېمە ئۈچۈن مەسچىتكە بارمايدۇ؟

پۈتكۈل دۇنيا ئاياللىرى ئۆزلىرىنىڭ ئىبادەت قىلىدىغان جايلىرىغا بارىدۇ: ناسارا ئاياللار چېركاۋغا بارىدۇ، يەھۇدىي ئاياللار بىئەگە بارىدۇ؛ ھىندى ئاياللىرى بۇتخانىغا بارىدۇ، دېمەك ھەر دىنغا ئېتىقاد قىلغۇچى ئايال ئىبادەتخانىسىغا بارىدۇ.

مۇسۇلمان ئايال زادى نېمە ئۈچۈن مەسچىدكە بارمايدۇ؟ نېمە ئۈچۈن ئاياللارغا سىستېمىلىق دەرسلەر ئورۇنلاشتۇرۇلمايدۇ؟ نېمە ئۈچۈن جۈمەگە ۋە جامائەتكە قوشۇلمايدۇ؟ ئايال كىشى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام دەۋرىدە جامائەتكە ھازىر بولاتتى. ئالدىنقى سەپلەر



ئەرلەرنىڭ، ئاخىرقى سەپلەر ئاياللارنىڭ بولاتتى. ئاياللار ئەرلەر بىلەن بىر ئىشكىتىن كىرىپ چىقاتتى. بۇ ھال خېلى ئۇزۇنغىچە داۋاملاشتى. بىر كۈنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام «ئەگەر بۇ ئىشكىنى ئاياللار ئۈچۈن قىلغان بولساڭلار» دېدى ۋە مەسچىتتىكى ئىشكىلەرنىڭ بىرىنى كۆرسەتتى. ئۆمەرنىڭ ئوغلى «بۇندىن كېيىن بۇ ئىشكىتىن كىرمەيمەن» دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ شارابەتلىك مەسچىتىدە بۇ ئىشكىك تا - ھازىرغىچە «ئاياللار ئىشكى» دەپ ئاتالماقتا.

خۇراپاتلىق، قالاقلق ئەسرلىرىدە ئايال كىشى يېتىم ۋە نادان قالدۇرۇلدى. ئايال كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ھەققىنى ئادا قىلىش ئەمەس بەلكى كۆز ئالدىدا تۇرغان ئېرىنىڭ، بالىلىرىنىڭمۇ ئەقەللىي ھەققىنى بېرەلمىدى. نۇرغۇن ئاياللار نامازنى تاشلىدى. مۇسۇلمان ئايال بىلىمىزلىكتىن دىنىنىڭ تۇۋرۇكى، كۈندىلىك ئاساسى بولغان پەرز نامازنى تاشلىدى. دەرۋەقە، ناماز ئىسلام بىلەن كۇفرنىڭ ئارىسىدىكى پەرق ئىدى.

بىز خۇراپاتلىق، قالاقلق ئەسرلىرىگە قايتىشنى خالىمايمىز. بىز كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئاياللىرىنىڭ بىرىنچى مۇسۇلمان ئايال ئەسىرى، ئۇ بولسىمۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەسىرى، ساھابىلار ۋە ئۇلارغا ئەگەشكۈچىلەر ۋە ئالتۇن ئەسرلەر بولۇپ، ئۇ بولسىمۇ ئۇنىڭدا ئۆزىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىش بىلەن ئۆز ھەققىنى تامامەن تونۇغان، ئۆزىنىڭ ئۈستىدىكى ئاللاھنىڭ مەسئۇلىيەتلىرىنى تونۇغان ۋە ئۇ مەسئۇلىيەتلەرنى ئادا قىلغان، ئۆز پەرۋەردىگارىنى تولۇق تونۇغان ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقەت ئىبادەت قىلغان، بىر ئاي روزىسىنى تۇتقان، بەش



ۋاخ نامىزنى ئوقۇغان، ئىپتىتىنى ساقلىغان، ئېرىگە ئىتائەت قىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ جەننىتىگە ھەقىقەت بولغان ئەسىرگە قايتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز!

يىراق تۇتۇش

ئەينى زاماندا ئاياللار پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھۇزۇرىغا كېلىپ خۇسۇسىي ئىشلىرىنىمۇ ئۇنىڭدىن سورايتتى. ھەتتا ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا: «ئەنسارىلارنىڭ ئاياللىرىغا اللە رەھمەت قىلسۇن! دىنى چۈشىنىشتە ئۇلارنى ھايامۇ توسۇيالمىغان ئىدى» دېگەن. ھەتتا ئەر - ئايال ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقە توغرىسىدىمۇ سورىغان. چۈنكى، ئۇنىڭ ئۈچۈن دىنى چۈشىنىشتە ھايما بولمىغانلىقى ئۈچۈن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن سوراشقۇمۇ جۈرئەت قىلالغان.

ئەمەلىيەتتە، ئاياللار اللە نىڭ ئەمرىگە ئەگىشىشكە تولمۇ ھېرىس ئىدى ۋە شۇ توغرىدا اللە نىڭ مۇنداق دەيدۇ: «مۆمىنلەرگە ئېيتقىنكى، نامەھرەملەرگە تىكىلىپ قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا زىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمىسۇن، لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى ياپسۇن» (سۈرە نۇر، 31 - ئايەت) مۇشۇ ئايەت چۈشكەن چاغدا، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئېيتىدۇ: «ئەنسارىلارنىڭ ئاياللىرىغا باردىم، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرىگە ئوراپتىغان نەرسە ئىزدەۋاتقان ئىكەن. ئۇلار نامازغا ھەقىقەتەن باشلىرىنى ياغلىقلار بىلەن ئوراپتىغان ھالەتتە كەلدى. خۇددى ئۇلارنىڭ بېشىدىكى قاغىلاردەك



(يەنى ئۇلارنىڭ بېشىدىكى قارا ياغلىق خۇددى قارا قاغىلاردەك).»

شۇ چاغدا، ئەنە ئاشۇ ئاياللار، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقىنى ئورۇنلاشتا بىر مىنۇتمۇ ساقلىمىغان ئىدى. ئايال كىشىنىڭ پەرۋەردىگارى ۋە دىنى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى مۇشۇنىڭدەك بولغان ئىدى. ئەمما، ئېرى ئۈچۈن ھەقىقەتەن ناھايىتى ياخشى ياردەمچى ئىدى.

”ئىككى بەلۋاغ ئىگىسى“ دەپ نام ئالغان ئەبۇبەكرىنىڭ قىزى ئەسما رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما، ئېرى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھاممىسىنىڭ ئوغلى ۋە سۆھبەتدىشى زۇبەيرە ئىبنى ئەۋۋامغا ياردەملىشەتتى. زۇبەيرىنىڭ مەدىنىدىن بىر قانچە كىلومېتىر كېلىدىغان يەردە يېرى بار ئىدى. ئەسما بۇ يەرگە مېڭىپ باراتتى. زۇبەيرىنىڭ بىر ئېتى بار ئىدى. ئەسما ئۇنىڭغا خورما ئورۇقلىرىنى سوقۇپ بېرەتتى. بىر قېتىم ئۇ قايتىۋاتقىنىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەسمانىڭ پىيادە كېتىپ بارغانلىقىنى كۆرۈپ ئۇنى مىڭگەشتۈرۈۋالدى، ئۇنى زۇبەيرىگە سۆزلەپ بەرگىنىدە ئۇنى مۇشەققەتكە قۇيۇپ قويغانلىقىدىن ئازابلىنىدۇ. ۋە لېكىن بۇ، ئېرىگە ياردەم قىلىش بولسا مېنىڭ مەسئۇلىيىتىم دەپ قارايتتى.

كۆرۈپ يېتىشكە بولىدۇكى، مۇھىمى، قىيىنچىلىق، چېچىلىق ۋاقتلىرىدا ئېرى بىلەن بىرگە بولۇش كېرەك.

دۇنيا ئاياللىرىنىڭ خانىمى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قىزى فاتىمە، زەھرا رەزىيەللاھۇ ئەنھا بولسا ئۆيىنى سۇپۇرەتتى، تاماق ئېتەتتى، خېمىر يۇغۇراتتى، نان ياقاتتى ئۇ زامانلاردا نانلار



زامانىمىزدىكىدەك تەييار ئەمەس ئىدى. بەلكى ئايال كىشى ئارىسىدىن ئۇن تارتىپ ئاندىن ئۇنىڭدا خېمىر يۇغۇراتتى.

فاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئۇن تارتىپ ھەتتا قۇلى قاپىرىپ، يىرىڭداپ كەتكەن ئۇ شۇ ھالدىمۇ يەنە خېمىر يۇغۇرۇپ نان ياقاتتى.

بىر كۈنى ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا بېرىپ بۇ جاپالىرىدىن شىكايەت قىلىپ خىزمەتچى تەلەپ قىلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنى ناھايىتى ياخشى كۆرگەچكە ئۇ ھەققىدە ھەتتا: «فاتىمە (رەزىيەللاھۇ ئەنھا) مېنىڭ بىر قىسمىمىدىندۇر، ئۇنىڭغا يەتكەن نەرسە ماڭىمۇ يېتىدۇ» دېگەن ئىدى. فاتىمە ئانىمىز دادىسىغا شىكايەت قىلىپ كەلگەندە قىلغىنىدا ئۇنىڭغا: «مەن سىزگە ئۇنىڭدىنمۇ ياخشىسىنى كۆرسىتىپ قويايمۇ... ئۇخلايدىغان چېغىڭىزدا اللە غا ئوتتۇز ئۈچ قېتىم تەسبىھ ئېيتىڭ، ئوتتۇز ئۈچ قېتىم ھەمدۇ ئېيتىڭ ۋە ئوتتۇز ئۈچ قېتىم تەكبىر ئېيتىڭ، اللە نى ئەسلىش ھەقىقەتەن سىز ئۈچۈن خادىمىدىن ياخشىدۇر» دېدى. يەنى ھەقىقەتەن اللە نى ئەسلىش سىزگە روھى كۈچ بېرىپ، ھايات يۈكلىرى ئۈستىدىن سىزگە ياردەم قىلىدۇ، ئەزىز اللە تائالا دىن ياردەم سوراڭ.

ئۇ يولدىشى ئەبۇ تالىپقا ياردەملىشەتتى، چۈنكى ئەلى ئۇنىڭ ئىشلىرىغا ياردەم قىلىش ئۈچۈن خىزمەتچى ياللاشقا قادىر بولالمىغان ئىدى. ھاياتنىڭ يۈكلىرىنى ئىككىگە بۆلۈش ئارقىلىق چوقۇم تۇرمۇشنىڭ ئىسسىق - سوغۇق، ئاچچىق - تاتلىقلىرىدا بىللە ياشاش كېرەك ئىدى.



زامانىمىزدىكىدەك تەييار ئەمەس ئىدى بەلكى ئايال كىشى ئارىسىدىن ئۇن تارتىپ ئاندىن ئۇنىڭدا خېمىر يۇغۇراتتى.

فاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئۇن تارتىپ ھەتتا قۇلى قاپىرىپ، يىرىڭداپ كەتكەن ئۇ شۇ ھالدىمۇ يەنە خېمىر يۇغۇرۇپ نان ياقاتتى.

بىر كۈنى ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا بېرىپ بۇ جاپالىرىدىن شىكايەت قىلىپ خىزمەتچى تەلەپ قىلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنى ناھايىتى ياخشى كۆرگەچكە ئۇ ھەققىدە ھەتتا: «فاتىمە (رەزىيەللاھۇ ئەنھا) مېنىڭ بىر قىسمىمىدىندۇر، ئۇنىڭغا يەتكەن نەرسە ماڭمۇ يېتىدۇ» دېگەن ئىدى. فاتىمە ئانىمىز دادىسىغا شىكايەت قىلىپ كەلگەندە قىلغىنىدا ئۇنىڭغا: «مەن سىزگە ئۇنىڭدىنمۇ ياخشىسىنى كۆرسىتىپ قويايمۇ... ئۇخلايدىغان چېغىڭىزدا ئاللاھ غا ئوتتۇز ئۈچ قېتىم تەسبىھ ئېيتىڭ، ئوتتۇز ئۈچ قېتىم ھەمدۇ ئېيتىڭ ۋە ئوتتۇز ئۈچ قېتىم تەكبىر ئېيتىڭ، ئاللاھ نى ئەسلىش ھەققىدەن سىز ئۈچۈن خادىمىدىن ياخشىدۇر» دېدى. يەنى ھەققىدەن ئاللاھ نى ئەسلىش سىزگە روھى كۈچ بېرىپ، ھايات يۈكلىرى ئۈستىدىن سىزگە ياردەم قىلىدۇ، ئەزىز ئاللاھ تائالا دىن ياردەم سوراڭ.

ئۇ يولىدىشى ئەبۇ تالىپقا ياردەملىشەتتى، چۈنكى ئەلى ئۇنىڭ ئىشلىرىغا ياردەم قىلىش ئۈچۈن خىزمەتچى ياللاشقا قادىر بولالمىغان ئىدى. ھاياتنىڭ يۈكلىرىنى ئىككىگە بۆلۈش ئارقىلىق چوقۇم تۇرمۇشنىڭ ئىسسىق - سوغۇق، ئاچچىق - تاتلىقلىرىدا بىللە ياشاش كېرەك ئىدى.



مانا بۇ ئىخلاستۇر مانا بۇ ۋاپادۇرلىقتۇر .

ئايال كىشىلەر سەلەپلەرنىڭ دەۋرىدە ئېرى ئۈچۈن ناھايىتى ياخشى ياردەمچى بولاتتى، بىراق بۈگۈنكى كۈندىكى ئاياللارنىڭ ئويلايدىغىنى پۇل، كىيىم - كېچەك، پەرداز زىننەتتۇر. ئويلايدىغىنى تاشقى كۆرۈنۈشنىڭ پالانى - پۈستۈنلەردىن چىرايلىقراق بولۇشى، ئېرىنى قايسى يول بىلەن بولسۇن، ھالالدىن بولامدۇ ھارامدىن بولامدۇ ئىززىتى بىلەن بولامدۇ، خار بولۇپ بولامدۇ، پۇل تېپىشقا ئىتتىرىشتۇر .

ئايال كىشىلەر، پاك ئەجدادلار زامانىسىدا، ئەگەر ئېرى خىزمىتىگە ياكى تىجارىتىگە چىقىش ئالدىدا ئۇنىڭغا ئېيتاتتى؛ ئەي پالانىنىڭ ئاتىسى، ھارامدىن كەسىپ قىلىپ قىلىشتىن ھەزەر ئەيلەڭ، بىز ھەقىقەتەن ئاچلىققا، قورسىقىمىز ئىچىپ كېتىشكە سەۋر قىلالايمىز، ۋە لېكىن ئوتقا، ۋە جەبىرىنىڭ (يەنى ئاللاھنىڭ) غەزىپىگە چىدىيالمايمىز ! ئەگەر ئەر ھارامنىڭ ئالدىدا ئىرادىسى بوشاپ، بوش قايىتقان بولسا ھەقىقەتەن ئايالنىڭ بۇ سۆزلىرى ئۆزى ۋە ئۆيى ئۈچۈن سەگىتىپ كۆڭلىنى ئويغوتۇپ ۋە ئۆزىدىن ھارامغا چۈشۈپ قىلىشتىن بۇرۇن قايتا - قايتا ھېساب ئېلىپ تۇرىدۇ .

ئەگەر ئەر جېھاتقا ماڭسا، ئايالى ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلىدە بولغان؟ - ئۇنىڭ روھى چۈشكۈن بولدى. بەلكى ئۇنى جېھاتقا رىغبەتلەندۈردى. ئەگەر ئۇنىڭغا: «سىز ۋە ئائىلە تاۋابىئاتلىرىڭىز، ئەرسىز قانداق قىلىسىلەر؟» دېيىلسە، ئۇ ئايال ئۇلارغا چوڭقۇر ئىمان ۋە ئىشەنچ بىلەن، «مەن ھەقىقەتەن ئېرىمنى ئوبدان بىلىمەن، ئۇ



يېڭىزگۈچى، رىزىق بەرگۈچى ئەمەس، يىگۈزگۈچى كەلگەن بىلەن رىزىق بەرگۈچى باقىدۇر» دېدى.

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالنىڭ مۇشۇ ئايالدىك ئېرىنىڭ ئالەم قانداق قىلىشى ۋە مەسئۇلىيەتلىرىنى ئادا قىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ياردەمچى بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز. دۇنيا، ئائىلە بايلىقلىرىنىڭ ئەڭ ياخشىسى سالھ ئايالدىر. كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالنىڭ سالھ مۇسۇلمان ئايال بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز!

ئۇنىڭ سالھ ئانا بولۇپ پەرزەنتلىرىنى ياخشى تەربىيەلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز! ۋە ئۇلارنى گۈزەل ئەخلاقلىق ئىسلامنىڭ پەزىلەتلىرى ۋە ئالەم قانداق بويىسۇنىدىغان ۋە ئالەمنىڭ ئىبادەتلىرىنى ياخشى كۆرىدىغان قىلىش بىلەن ئۇلارنى ئالەم قانداق ئاسىي بولۇشىنى يامان كۆرسۈتۈپ، رەزىللىكلەردىن قورقۇتۇپ، ئېسىل ئەخلاقلىرىغا رىغبەتلەندۈرۈپ ۋە ئۆلۈمنى ئەسلىتىپ چوڭ قىلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز!

بۇ، مۇسۇلمان ئانا، بىر چاقىرغۇچى جىھادقا چاقىرغاندا، خەتەر قوڭغۇرىقى چېلىنغاندا ۋە بىر سۆزلىگۈچى: ئەي ئالەم نىڭ ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئاتلىنىڭلار، ئەي ئالەم نىڭ قوشۇنلىرى يۈرۈڭلار دېگەن چاغدا، ئۇنى ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى مۇسۇلمان ئانا ئوغۇللىرىنى جىھادقا قىزىقتۇرغىنىغا ئوخشاش ئوغۇللىرىنى مەسئۇلىيەتلىرىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن رىغبەتلەندۈرۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈمىز.

خەنسادەك ئانىنى ئۈمىد قىلىمىز، خەنسانىڭ بولسا ئىككى خىل ھالىتى بولغان: ئىسلامدىن بۇرۇنقى ۋە



ئىسلامدىن كېيىنكى ھالىتى. ئىسلامدىن بۇرۇن ئۇنىڭ بىر دادا قېرىندىشى، سەخرە ئۆلۈپ كەتكەندە، دۇنيانى يىغا - زارە، ۋارقىراپ - چىرقىراشلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى، دىۋان شېئىرنىڭ ھەممىسى سەخرە ئۈستىدىن بولغان يىغا - زارىلىرى بىلەن تولدى.

ئۇنىڭ مەرسىيە قوشاقلىرى:

ھەر ساپاھ، باشلىنار سەخرا كۈيىدە ،

شۇ قۇياش ھەم پاتار سەخرا دەردىدە .

شۇنداق بىر ھال:

ئەگەردە ، سەخراچۇن

پىغانغا چۈممىسە ئۇلار ،

مەن بىلەن ئىككى جان چىقاتتى بۇندا .

ئاھ، نىتەي، ياشلىرىم دەريايۇ - دېڭىز

سەرۋى ۋە نازىۋەن كۆكلەر بويدا .

ئۇنىڭ قېرىندىشىغا ئېيتقان مەرسىيىلىرى (ماتەم قوشاقلىرى) مەشھۇردۇر. لېكىن ئۇ ئىسلامغا كىرگەندىن كېيىن ئىماننىڭ خۇشاللىقى ئۇنىڭ قەلبىگە كىردى. ئىسلام ئۇنى ئۆزگەرتتى. ئۇنىڭدا باشقا بىر ئەخلاقى ۋۇجۇدقا كەلتۈردى. ئۇنى يېڭى تۈسكە كىرگۈزدى ۋە ئۇ باشقا بىر ئىنسان بولۇپ چىقىش بىلەن بىرگە ئۇنىڭ باشقا نىشانلىرى ۋە باشقىچە ئويلىنىشى بار بولدى.

ئۆمەر رەزىيەللاھۇنىڭ دەۋرىدىكى قادىسىيە مەرىكىسىدە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇرۇشقا ماڭىدىغان چاغدا ئۇلارنى اللە نىڭ شەھادىتىگە رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۆز مەۋقەسىدە چىڭ تۇرۇپ، ئېلىگىرلەشلىرى ئۈچۈن ئۇلارغا نەسىھەت قىلاتتى؛ قەلبىدىكى ئىشەنچ، قەيسەرلىك مەشئەلىگە ئوت ياقاتتى.



شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار جەڭگە كىرگەندىن كېيىن تۆت ئاتلىق قېرىنداشلارنىڭ ھەربىرى ئەگەر قېرىندىشىدا بىرەر بوشىش كۆرگىنىدە ئۇنىڭغا: قېرىپ قالغان ئانىنىڭ ۋەسىيىتىنى ئۇنتۇدۇڭمۇ؟ دەپ ئاگاھلاندۇرۇش بېرەتتى.

ئاندىن ئۇ دادىل ئىلگىرىلەيتتى. ئۇلار ئۇرۇشقا مانا مۇشۇنداق ئىمانى روھ بىلەن ئىلگىرىلىگەن ئىدى. اللھ تائالا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى شەھىدلىككە تاللىغان ئىدى.

تۆتەيلەن اللھ يولىدا ئۆلتۈرۈلدى.

بىر كىشى تۆت ئوغۇلنىڭ مۇسەبەت خەۋىرىنى ئېلىپ كەلدى ۋە خەۋەر يەتكەندە ئۇ نېمە قىلدى؟ ئاغزىغا كاپاتلىدىمۇ ياكى ياقىسىنى يىرتتىمۇ؟

جاھىلىيەت ۋارقىراشلىرىنى ۋارقىرىدىمۇ؟ ئاجىزلىدىمۇ؟

تۆت ئۆلۈم!!!

ئۇ ئانىنىڭ ئىمانى قايغۇسىدىن كۈچلۈك بولغان ئىدى. ئۇ ئېيتتى: «ئۆزىنىڭ يولىدا ئۇلارنىڭ ئۆلۈمى بىلەن مېنى شەرەپلەندۈرگەن ۋە ئۇلارنى مەن ئۈچۈن قىيامەت كۈنى شاپائەتچى قىلغان اللھ تائالاغا بارلىق ھەمدۇ سانالار بولسۇن!» مانا بۇ ئانا بولغۇچى ئايالنىڭ قىلغان سۆزىدۇر ۋە شۇنداقلا خىلاپەتكە قارشى بەنى ئۆمەييە ئۇرۇشىدىكى ئەسما بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئابدۇللاھ ئىبنى زۇبەيرنىڭ ئورنىنى ھەممىمىز بىلىمىز.

ئۇنىڭ بىلەن ئاز بىر قىسىم ئەگەشكۈچىلىرى قىلىپ، قورشاشقا چۈشۈپ قالغىنىدا، بىرى كېلىپ تەسلىم بولۇشنى تەلەپ قىلغان، سەۋرچان، شىجائەتلىك ئانا

ئوغلغا: «ئەي تاتلىق ئوغلۇم، ئەگەر سەن ھەق ئۈستىدە بولساڭ بېشىڭنى بۇ قەۋمنىڭ ئوينىشىغا بەرمىگىن» دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئانا، ھەقىقەتەن ئەگەر ئۆلتۈرۈلسەم، ئۇلارنىڭ مېنى قىيما - چىرما قىلىۋېتىشىدىن قورقىمەن» دېگەندە ئۇ ئوغلغا: «جان بالام، شۇنى بىلگىنىكى، بوغۇز لانغان قوينىڭ تېرىسىنى ئاجرىتىش قويغا ھېچ زەرەر ئېلىپ كېلەلمەيدۇ».

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تاغىسى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئايالى، فەزلىنىڭ ئانىسىغا: «پوكۇنى ئوغلغىز پالانى شەھەردە، پۇستانى ئوغلغىز پالانى شەھەردە ئۆلتۈرۈلدى» دېگەندە (ئۇ ئانا مۇنداق بىر) ھېكمەتلىك سۆز قىلغان: «ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ ئارىسىنى ھىممەتلىرى ئايرىدى، ئەگەر ئۇلار ناچار ۋە ھىممەتسىز قالغان بولسىدى، تۇغۇلغان يەرلىرىدە ئۆلگەن بولاتتى»

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئانىنىڭ مۇشۇنداق سەۋىيىدە بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئۆز دىنىنى چۈشىنىشى، ھاياتىنى تونۇشى ۋە دىنىدىن، دۇنياسىدىن ئايرىلغۇچىلاردىن بولماسلىقىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇنىڭ ئۆز ئەسىرىدە ياشىشىنى، لېكىن ئۆز دىنىنى تاشلىۋەتمەسلىكىنى ئۈمىد قىلىمىز. مەن ھەقىقەتەن بۇ كۈننىڭ چوقۇم يېتىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن بۇ ئەمەلىيەتتە، ئۆزىنىڭ ئىشەنچلىك دىنىنى، قىممەتلىك شەخسىيىتىنى، ھەقىقىي ۋەزىپىسىنى ۋە ئالاھىدە مىراسلىرىنى قايتۇرۇۋېلىش ئۈچۈندۇر ۋە مۇسۇلمان ئايال



ئېيتىدۇكى: «مەن ياۋروپالىق، ئامېرىكىلىق ياكى رۇسىيلىك ئايال ئەمەسمەن، مەن ھەقىقەتەن مۇسۇلمان ئايال، مۇسۇلماننىڭ مەنسى خالايتقان ئۈچۈن ئوتتۇرىغا چىقىرىلغان ئەڭ ياخشى ئۈمىدەتتۇر. مەن ھەقىقەتەن ئالەمنىڭ پەرۋەردىگارىلىقىغا، ئىسلامنىڭ دىنىلىقىغا، قۇرئاننىڭ كىتابلىقىغا ۋە مۇھەممەت ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەر ۋە ئەلچى ئىكەنلىكىگە رازى بولغۇچى. چوقۇم ئىسلامنىڭ قىممىتىنى، ئالاھىدىلىكىنى ۋە ئادەتلىرىنى ساقلاش بىلەن داۋاملاشتۇرۇشۇم كېرەك» چوقۇم بۇ ئىشەنچ ئايالغا قايتىش كېرەك. ئۇ بۇلارنى ساقلىسا ئۇنىڭ ھاياتىدىن ھېچ نەرسىنى چەكلىيەلمەيدۇ. ۋە ئۇنىڭ ھاياتى ھوقۇقىدىن بىر نەرسىنى چەكلىيەلمەيدۇ.

مۇسۇلمان ئايال چوقۇم بىلىم ئېلىشى كېرەك. چۈنكى ئىلىم تەلەپ قىلىش مۇسۇلمان ئەر - ئاياللار ئۈچۈن پەرزدۇر. ئىسلام بىلىمسىزلىكنى ئايال كىشىگە پەرز قىلمىدى. شۇنداق بىر كىشىلەر بەزى ۋاقىتلاردا ئايالنى جاھىل قالدۇردى. ئۇلار بولسا جاھىللاردۇركى، بىلىمسىزلىك ئەرلەر ۋە ئاياللار ھەممىسىگە تارقالدى. ئەمما ئىسلام بولسا ھەر ئىككىسىنىڭ تەلىم ئېلىشىنى بۇيرۇيدۇ.

ھەقىقەتەنمۇ مۇسۇلمان ئاياللاردىن ئەرلەرگە پەتۋا بەرگەنلەر بولغان. ئەرلەرنىڭ ھەقىقەتەن مۆمىنلەرنىڭ ئانىلىرىنىڭ ئالدىغا سوئال سوراپ بارغانلىقلىرىنى بىلىمىز. مىسالى ئائىشە ۋە ئۈمىمە سەلەمە زەپەللاھۇ ئەنھۇما ئانىلىرىمىزغا ئوخشاش. ساھابىلار ئۇلاردىن ھەدىس رىۋايەت قىلغىلى ۋە ئىسلام مەسىلىلىرىنى سورىغىلى كېلەتتى.



ساھابە ۋە تابىئىنلارنىڭ چوڭلىرى ئائىشە رەزەيەللاھۇ ئەنھانىڭ ھۇزۇرىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن سورىشاتتى، ۋە ئۇ، ئۇلارغا جاۋاب بېرەتتى ۋە تۈزەيتتى. بۇ توغرىدا ھەتتا بىر قانچە كىتابلارمۇ يېزىلغان.

ئىمام زەرەكەشى بىر كىتاب تۈزگەن بولۇپ ئۇنىڭ ئىسمى: «ئائىشە رەزەيەللاھۇ ئەنھانىڭ ساھابىلارنى تۈزەتكەن جاۋابلىرى» ئىدى. ئاشۇ چاغدا ئائىشە رەزەيەللاھۇ ئەنھا ساھابىلارغا پالانى ئۇنىڭدا خاتالاشقان پۈكۈنى ماۋۇنىڭدا خاتالاشقان» دەپ بارلىق جۈرئەت ۋە كۈچ بىلەن جاۋاب بېرەتتى.

كېيىنكى ئەسىرلەردە مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ئورنى بولغان. سەككىنە تۈبىنى ھۈسەيىننىڭ ھۇزۇرىغا كىشىلەر يىراقلاردىن پەتۋا سوراپ كەلگەن. ئۇنىڭ مەخسۇس دەرسخانىسى ھەم بولغانىكەن. تۆت ئىمامنىڭ بىرى بولغان ئىمام شافئىي، ئۇنىڭ دەرسىگە قاتناشقانلىقى ھەم مەلۇم.

ۋە بەزى ئاياللار ھەدىس رىۋايەت قىلغان، بىر كىشى ئۆزى ھەدىس ئاڭلىغان كىشىنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئېلىپ تۇرۇپ: سالھە ئۇستازە پالانىنىڭ قىزى پۇستانى ماڭا سۆزلەپ بەردى، دەپ ئېيتىدۇ.

ھەدىستە ئەمىيرىل مۇئمىنىن، بۇخارىنىڭ ئەڭ زور شەرھلىگۈچىسى ھاپىز ئىبنى ھەجەر ئەسقىلانىنىڭ: «پۇستانىنىڭ قىزى پۈكۈنى ھەقىقەتەن مېنىڭ ئۇستازلىرىمدىندۇر» دەپ ئېيتقانلىقى رىۋايەت قىلىنغان.

ھەنەفىي مەزھىپىدىكى چوڭ ئۆلىمالارنىڭ بىرىنىڭ ئۆزىگە ئوخشاش پەتۋا بېرىدىغان بىر قىزى بولغان بولۇپ



دادىسىنىڭ ئۆيىدىن بىرەر پارچە خەت چىقسا، ئۇنىڭ ئۈستىدە دادىسىنىڭ ئىمزاسى ۋە قىزىنىڭ ئىمزاسى يۈزى قىزىنىڭ بۇ پەتۋانى ئېتىراپ قىلغانلىقىنى بىلدۈرىدىغان ئىمزاسى يېزىلىپ چىقىدىغان بولغان.

ئۇنىڭ ئېرى بولسا دادىسىنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرى ۋە ئۇمۇ، چوڭ ئۆلىمالاردىن ئالائىددىن كاسانى، (ئۆلىمالار پادىشاھى) دەپ ئاتالغان. فېھى ھەنەفەدە «بىدا ئىئۇس سەنئىتى» دېگەن بىر كىتابنى تۈزۈپ چىققان، ئۇ بولسا ئۇستازىنىڭ «تخفت الفقه» - دېگەن كىتابىنىڭ كېڭەيتىلگەن چۈشەندۈرۈشىدۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن ئالىملار ئېيتىدۇ: ئۇنىڭ سوۋغىسىنى شەرھلەپ، ئۇنىڭ قىزىغا ئۆيلەندى! ۋە پەتۋا ئۈستىدە قىزىنىڭ ۋە كۈيئوغلىنىڭ ئىمزاسىمۇ بىرگە چىقىدىغان بولغان قىز بولسا دادىسى ۋە ئېرىدەك پەتۋا بېرىدىغان بولغان.

ۋە ھەقىقەتەن ئەبى ھەيئامنىڭمۇ ئۇستازلىرىدىن ئۈچ ئايالنىڭ بولغانلىقىنى، ئۇلارنى ئاپىرىن بىلەن تىلغا ئالدى.

نەر ، ئايال ئوتتۇرىسىدىكى تولۇقلىنىش

ئايال كىشى مۇشۇنداق بولغان ئىدى.

ئايال كىشى پەقەت ئاجىزلىق قالاقلق، خۇرپاتلىق ئەسىرلىرىدىلا يېتىم قالدۇرۇلدى.

شۇنداق ئېيتىمىزكى: مۇسۇلمان ئايال ئۆز ئىسلامىيەتنىڭ ئالاھىدىلىكىنى ساقلىشى كېرەك، بۇنىڭ



مەنسى ھەرگىزمۇ ھاياتىدىن يېتىم، ھوقۇقلىرىدىن مەھرۇم قالدۇرۇلدى دېگەنلىك ئەمەس.

ئوقۇسا بولىدۇ، بەلكى ئوقۇشى ۋاجىپتۇر ۋە لېكىن ئوقۇش ئۆزىنىڭ قابىلىيەت ۋە كەسپى دائىرىسىدە بولىدۇ. خوتۇن كىشى بولسا ئايالدىر... ئاللا تائالا ئېيتقاندەك: ﴿قاراڭغۇلۇقى ئالەمنى قاپلىغان كېچە بىلەن قەسەمكى، يورۇغان چاغدىكى كۈندۈز بىلەن قەسەمكى، ئەر ئايالنى ياراتقان زات ئاللا بىلەن قەسەمكى﴾ (سۈرە لەيلى 1 - - 3 - ئايەتكىچە).

ئاللا تائالا كۈندىلىك ھاياتتا، كېچە - كۈندۈزنى ياراتقىنىدەك، ئەر - ئايالنى ياراتتى. خۇددى كېچىنىڭ قارىشىدا كۈندۈز بولغىنىدەك، ھايات ھەم، كېچە - كۈندۈز... سىز تولۇق بولمىغىنىدەك چوقۇم ئەر - ئايال بولۇشى كېرەك: ﴿سىلەرنىڭ ئىبىرەت ئىلىشىڭلار ئۈچۈن ھەربىر نەرسىنى جۈپ ياراتتۇق﴾ (سۈرە زارىيات 49 - ئايەت).

پەرۋەردىگار بىز ئالەمنىڭ ھەممىسىنى جۈپلۈك ئۈستىگە تۇرغۇزدى. ھەتتا جانسىز (ئانئورگانىك ماددا) مەسىلەن: توك، مۇتلەق - پاسسىپ (پىلۇس - مىنۇس) بولغىنىدەك، ئەر - ئايال مۇتلەق پاسسىپقا ئوخشايدۇ. ئايال كىشى ئەرنىڭ دۈشمىنى ۋە ياكى رەقىبى ئەمەس ۋە ھەم ئەرنىڭ ئۆزىمۇ ئەمەس، بۇ توغرىدا ئاللا تائالا ئېيتىدۇ: ﴿ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى پەرۋەردىگارى ئىجابەت قىلدى: «مەن سىلەردىن ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھەر قانداق بىر ياخشى ئىش قىلغۇچىنىڭ قىلغان ئەمەلىنى بېكار قىلىۋەتمەيمەن، سىلەر بىر - بىرىڭلاردىن تۆرەلگەن﴾ (سۈرە



ئال ئىمران 195 - ئايەت).

يەنى ئايال بولسا ئەردىن، ئەر بولسا ئايالدىن ۋە ئەر كىشى ئايالغا، ئايال كىشى ئەرگە ھاجەتسىز بولالمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئايال كىشى زېھنىدا ئۆزىنى ئەر كىشى ئۈچۈن دۈشمەن، رەقىب ۋە رىقابەتچى قىلىۋالسا توغرا بولمايدۇ. بەلكى، ئۇ بولسا ئەرنى تولۇقلايدۇ. مۇشۇ نۇقتىدىن ئېيتقاندا، ئاللا تائالا ئادەم ئەلەيھىسسالامنى يارىتىپ جەننەتتە تۇرغۇزغاندا ئۇنى يالغۇز قويۇپ قويمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ جەننەتتە يالغۇز ياشىشى مەنئىسىدۇر. ئاللا تائالا ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ياراتقاندا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بىر ئايال ياراتتى ۋە ئۇنىڭغا ئېيتتى: ﴿بىز (ئادەمگە) ئى ئادەم! سەن خوتۇنۇڭ (يەنى ھەۋۋا) بىلەن جەننەتتە تۇرۇڭلار!﴾ (سۈرە بەقەرە 35 - ئايەت).

ئەمما جەننەت بولسا ھەۋۋاسىز مەنئىسىدۇر، بۇ توغرىدا ئېيتىدۇ: ﴿ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇنىسى - ئۆلپەت ئېلىشى ئۈچۈن خوتۇننى (يەنى ھەۋۋانى) ئۇنىڭ ئۆز جىنىسىدىن ياراتتى﴾ (سۈرە ئەئراف 189 - ئايەت).

ئۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىكى خاتىرجەملىك ۋە تاتلىقچىلىقلارنىڭ تولۇقلىنىشى ئۈچۈندۇر.

ئەر بولسا ئايالدىن، ئايال بولسا ئەردىندۇر. ئايال كىشى ئەرگە قارشى تۇرۇش ۋە رىقابەتلىشىشلەرنى نىيەت قىلماسلىقى لازىم ۋە كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال ئېرى بىلەن رىقابەتلىشىپ، ئۇ نېمە قىلسا شۇنى قىلىدىغان، نېمە كىيسە شۇنى كىيىدىغان بولماسلىقى لازىم.

بىز ياشاۋاتقان بۇ ئەسىر قالايمىقانلىشىپ كەتتى.



ئايال ئەر بولۇشنى ئۈمىد قىلىدىغان بولۇپ قالغان بولسا، يىگىتلەرمۇ خېنىملىشىپ ۋە ھەددىدىن ئېشىپ، ھەتتا قىز بولغىلى تاس قېلىۋاتىدۇ.

ئەر كىشى ئەر كەكلىك ۋە غەيۈرلىقنى داۋاملاشتۇرۇشى، ئايال كىشى بولسا ئاياللىق لاتاپىتىنى، مۇلايىملىقنى داۋاملاشتۇرۇشى كېرەك.

ئەگەر ئەر قوپاللىقنى، ئايال لاتاپىتىنى يوقاتسا ھايات ئەھمىيىتىنى يوقىتىدۇ.

ۋە مۇشۇ نۇقتىدىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەرنى ئايالنىڭ كىيىمىنى، ئايالى ئەرنىڭ كىيىمىنى كىيىشتىن توسىتى ۋە ئاياللارغا ئوخشىۋالغۇچى ئەرلەرگە، ئەرلەرگە ئوخشىۋالغۇچى ئاياللارغا لەنەت ئوقۇدى. بۇ، ھەربىر جىننىنىڭ خۇددى ئالەم ياراتقىندەك ئۆز خۇسۇسىيىتىنى ساقلىغان ھالەتتە داۋاملىشىشى ئۈچۈندۇر.

شۇنىڭ ئۈچۈن كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالنى تەسەۋۋۇر قىلىڭ، ئۇ ھەقىقەتەن ئۆزىنىڭ ئاياللىقنى ساقلاپ قالىدۇ. ئەرنىڭ ئەر كەكلىكىدە رىقابەتلەشمەيدۇ ۋە ئۇنىڭ مەسئۇلىيىتىنى تۇرغۇزۇشىغا ياردەم قىلىدۇ. ئۆزىنىڭ تەبىئىتىگە ماس كەلگەن دائىرە ئىچىدە خىزمەت قىلىدۇ، ئوقۇتقۇچىلىققا ئوخشاش ۋە ياكى مۇسۇلمان ئايالنى، ئەر ياكى ئەر دوختۇرنىڭ ئۇ ھەم مۇسۇلمان بولماسلىقىمۇ مۇمكىن بولغان كىشىنىڭ تەكشۈرگىنىنىڭ ئورنىغا ئاياللار ئۈچۈن مېدىتسىنا خىزمىتىنى قىلىدۇ ۋە ھەتتا تىجارەتلەرنىڭ بەزىسىدە ئەگەر ئاياللار ئۈچۈن خاس بولغان ئىچ كىيىمگە ئوخشاش نەرسىلەرنى ئەر ساتىدىغان بولسا ئۇ نەرسىلەرنى ئايال ساتىدۇ.

غەربتىكى كۆرىنىش

كەلگۈسى توغرىسىدا تەسەۋۋۇر قىلغانلىرىم مۇسۇلمان ئايال ھەققىدە ئۆزىنىڭ ئىشەنچىسىنى شەخسىيىتىنى، دىنىنى ۋە مىراسلىرىنى قايتۇرۇۋالدى. بولۇپمۇ ئەسرىمىزدىكى مۇسۇلمان ئايال تەقلىد قىلىۋاتقان غەرب مەدەنىيىتىنىڭ ئىگىلىرى مەدەنىيىتىنى تەنقىد قىلىشقا باشلىدى ۋە ئۇلار ئېيتىدۇ: بۇ مەدەنىيەت ھەققىدە تەسەۋۋۇر قىلىشقا ئەرزىمەيدۇ. نېمە ئۈچۈن ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىگىلىرى تەنقىدلىيدۇ؟

بۇ مەدەنىيەت ھەققىدە ماددا جەھەتتىن پەللىسىگە يەتكەنلىكى ئۈچۈن ياۋروپا ۋە ئامېرىكىدىكى ئىنسانلار ئالەمگە ئۆزلەشكە ئەۋلادلار پارتلاتقۇچ بومبىسىنى ئىشلىتىشكە ئايغا يېتىشكە ۋە ئاي يۈزىگە قەدەم قويۇشقا قادىر بولدى ۋە لېكىن، ئەخلاقى قىممەت، ئىنسانىي ئەھمىيەتكە ئېرىشەلمىدى. ئىنسانلار بۇنىڭدىن كىشىلىك قەدىر - قىممەتنى ھېس قىلىپ يېتەلمىدى.

كىشىلەر تا ھازىرغىچە ئەنسىرەش دېلىغۇلۇق ھېس قىلماقتا.

كۈنۈمىزدىكى كىشىلەر ئاتا - ئانا بىلەن پەرزەنت، ئورۇق - تۇغقان، قوشنا - قۇلۇم ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتلەردىن ھەم قىلچە ھۇزۇر ۋە مەنا تاپالماس ھالغا يۈزلەندى.

بۇ يەردە قارارلار ۋە كىتابلار تۇرۇپتۇ. شۇنداق ئاياللارمۇ بار ئېكەنكى، پەرزەنتلىك بولۇش ئۇلارنىڭ



ھەشەمەتلىك ياشامى ئۈچۈن بىر چۈشەك، شۇنچا ئۇلار بالىلىق بولۇشنىڭ ئورنىغا بىر ماشىنىلىق بولۇشنىڭ كويىدا يۈرۈيدۇ.

ئۇ يەردە قىز ئۆزى ئۈچۈن خىزمەت ئىزدەيدۇ ۋە ئوغۇلمۇ ھەم شۇنداق ئۇلار ئاتا - ئانىسىغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ. ئۇلار بىر ئۆيىدە بولسىمۇ بولماسلىقىمۇ مۇمكىن ۋە باشقا يەردە بولسىمۇ مۇمكىن. لېكىن ئۇلار ئۇچراشمايدۇ. مۇشۇ نۇقتىدىن ئۇلار (ئانىلار بايرىمى) دەپ ئاتاشقان ئوغۇل بىر يىل كۈنلىرىنىڭ بىرسىدە ئۆزىنىڭ ئانىسىدىن ھال سورايدۇ. ئۇنىڭغا بىر قۇتا ئەتىر ياكى بىرەر ھەدىيە ئېلىپ بارىدىغان بايرىمغا ھاجەت بولغان.

ئۇ يەردىكى مويىسىپىتىلىق باسقۇچلىرى ھايات مۇساپىسىنىڭ ئەڭ بەختسىز بىر بۆلىكىدۇر. دادا يالغۇز ياشايدۇ. چۈنكى ئىنسان ئۆزىگە يېقىنلىشىدىغان كىشى تاپالمايدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يەردە ئەرمەك ئۈچۈن ئىت مۈشۈكلەرنى بېقىش كەڭ ئومۇملاشقان !!!

نېمە ئۈچۈن؟

چۈنكى ئىنسان ئۆزىگە يېقىنلىشىدىغان بىرسىنى تاپالمىغاندىن كېيىن ھايۋانلارغا يېقىنلاشقان !!!

فرانسىيەدە يەتتە مىليوندىن ئارتۇق ئىت بارلىقى مەلۇم. ھالبۇكى، بۇ يەتتە مىليون ئىت پېچىنە - پىرەنىك شاكىلاتلارنى يەپ پاراغەت ئىچىدە ياشايدۇ.

ھايۋانات بىلەن تەمىنلەش ئورنىنىڭ مەسئۇلى: ئىتلارنىڭ بۇ قورقۇنۇچلۇق ساننىڭ سىرى نېمە؟ دەپ سورالغاندا، ئۇ: «ئۇلار ھەقىقەتەن ئىنسانلار ئارىسىدىكى



مېھرىسىزلىكنى ئىتلاردىن تۆلەتتى!! دەپ جاۋاب بەرگەن. ئىنسان سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈشكە موھىت شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بۇ مەخلۇقاتلاردىن مۇئەييەن بىر سۆيگى مەنەۋى بەدەلنى تاپتى.

ئۆتكەن يىلى ياز ئامېرىكىدىكى ۋاقتىدا ئاجايىپ بىر ئىشنى ئاڭلىدىم. ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ ئىش ئامېرىكانلارغا نىسبەتەن نورمال تۇيۇلىدىكەن. كىشىلەر بىر ئۆيىدىن چىقىۋاتقان سېسىق پۇراقنى ھېس قىلغان ۋە ئۇلارنى بىزار قىلغان بۇ سېسىقچىلىقنىڭ سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن ساقچى چاقىرىشقا مەجبۇر بولغان. ساقچىلار ئىشكنى چىقىپ كىرىپ بىر جەسەتنى بايقىغان!

ۋە بەزىلەر كۆكرەك كېسەللىرىنى داۋالاش ئورنىدىكى ئۆمرىنىڭ قالغىنىنى شۇ يەردە ئۆتكۈزۈدىغان بىر قېرىغان كىشىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇ كىشى بىلەن سۆھبەتلەشكەندە ئۇ كىشى بالىلىرىنى ياكى نەۋرىلىرىنى ئەگەر ئۇلار ئۇنى زىيارەت قىلىشنى خالىسا پەقەت يىلدا بىر قېتىم ئاران كۆرەلەيدىكەن.

كىشىلەر مەدەنىيەت دەپ تەقىد قىلىۋاتقان بۇ مەدەنىيەت ئۆزىنىڭ ئېپىلاستلىقلىرىنى ئېلان قىلىۋاتىدۇ. كىشىلەر ئۇنى چوڭقۇر تەنقىد قىلىشقا باشلىدى ۋە كۆپلىگەن كىتابلار بۇ مەدەنىيەتنى ئاشكارا تەنقىد قىلىشنى باشلىدى. بىز بولساق ئۇنى شۇنداقلا قوبۇل قىلىۋاتىمىز.

بىزدە ئۆزىمىزنىڭ دىنى تۇرۇپ، ئۆزگىلەرنى دوراشقا نېمە ھاجىتىمىز بار؟ بۈيۈك ئىسلام دىنىمىزنى كىرگۈزۈشتىن، تولۇقلاشتىن بەھجەت قىلغان الله تائالاغا



بارلىق ماختاشلار بولسۇن!

ئايال كىشىنىڭ غەرب مەدەنىيىتىدىكى ئورنى

نېمە ئۈچۈن چەتئەل تاۋارلىرى كىرگۈزگەندە، ئەگەر ئۇنىڭ يېنىدا يەرلىك تاۋار بولسا رىقابەت بولىدۇ؟ ئۇنداقتا ئەڭ ياخشى قايىسى؟

- ئۇ بولسا ئالە تەرەپتىن بولغىنى.

ھەقىقەتەن ئۇ تاۋارنى بولسا ئىنسان ياسىمىدى. بىزدە بولسا شەرىئەت بار. ئۇنى ئىنسان ياسىغان ئەمەس. ئۇنى بولسا قۇدرەتلىك، كۈچلۈك ياراتقۇچى چۈشۈردى: ﴿اللہ نىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇڭلار، اللہ نىڭ دىنىدىن ياخشى كىمنىڭ دىنى بار؟﴾ (سۈرە بەقەرە 138 - ئايەت). اللہ نىڭ ھۆكۈمى: ﴿اللہ غا﴾ چىن ئىشىنىدىغان قەۋمنىڭ نەزىرىدە ھۆكۈمدە اللہ دىنىمۇ ئادىل كىم بار؟﴾ (سۈرە مائىدە 50 - ئايەت).

بىز كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئۆز دىنىغا ۋە ئەسلىگە قايتىشىنى، قارىغۇلارچە دوراشنى تاشلىشىنى، يېتىپ كېلىۋاتقان بۇ مەدەنىيەتتە تاللىغۇچى ئورنىدا تۇرۇپ، ياخشىسىنى ئېلىپ، يامىنىنى تاشلاپ ئۆزىگە ماس كېلىدىغان (ئىشلارنى) قىلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالدىن دورىغان ئورنىدا ئەمەس، مۇشۇ ئەسلى ئورنىدا تۇرۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇنىڭدىن ھوقۇقلىرىنى ساقلىغىنىغا ئوخشاش مەسئۇلىيەتلىرىنى ئادا قىلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.



ئۇنىڭدىن سىرتقى كۆرۈنىشىگە كۆڭۈل بۆلۈشتىن بۇرۇن، ئىچكى دۇنياسىغا كۆڭۈل بۆلۈشنى، كوچىغا قاراشنى بۇرۇن ئۆيىگە كۆڭۈل بۆلۈشنى ئۈمىد قىلىمىز. ئۇنىڭدىن ئەرلەر بىلەن رىقابەتلىشىش ياكى ئۇلارنىڭ نەزەرلىرىنىڭ ئۇنىڭغا زوقلانغىنىنىڭ ئورنىغا، ئېرىگە ۋە بالىلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈشكە ئالماشتۇرۇشنى ئۈمىد قىلىمىز.

مۇسۇلمان ئايالدىن باشتىكى ئەسىرلەردە بولغان مۇسۇلمان ئايالغا ئوخشاش ئۆزگىرىشنى ئۈمىد قىلىمىز. ئۇنىڭ ئۆلچىمى بولسا ھوقۇقلارغا كۆڭۈل بۆلۈشتە، مەسئۇلىيەتلەرنى ئادا قىلىشتا، دىنىنى چۈشىنىشتە ئوخشاش بولۇشتۇر. ئۇنىڭ ئىمان ئىگىسى، ئەخلاق ئىگىسى، چۈشەنچە ئىگىسى، بۇرۇچ (ۋەزىپە) ئىگىسى، ئىلىم ئىگىسى بولىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

مانا بۇلار بولسا كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال ئۈچۈن ئۈمىد قىلىۋاتقانلىرىمىز.

بىز ئۇنىڭ ھەقىقىي ئىسلامىيەت پىكرىگە چىقىشىنى ئۈمىد قىلىمىزكى، ھەقىقەتەن ئىسلام شەھەرلىرىدىكى غەرب ئاياللىرىنى دوراش مۇتلەق ماس كەلمىدى.

بىز بۇ ئەسىرنىڭ ئاياغلىشىشىنى، يېڭى ئەسىر باشلىشىمىزنى، ۋە مۇسۇلمان ئايال ئۈچۈن يېڭى بەت ئېچىشىمىزنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇنىڭ ھەقىقىي ئىسلامىيەت پىكرىگە قايتىپ، ئىسلام تەربىيىسىدىن تاشتەك قېتىپ كەتكەن يەردەك چىڭ تۇرۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز. ھەقىقىي تەربىيە ئېلىپ كەلگۈچى بولسا ئاللاھنىڭ كىتابى ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىنىڭ سۈننىتىدۇر، شۇ چاغدا بارلىق ياخشىلىقلارنى ۋە ئاياللار



ئۈچۈن بارلىق ئىنسانىي ئېلىپ كەلگەن ئىدى.

ئىسلام ۋە جاھىلىيەتتىكى ئايال

كېسىپ ئېيتالايمىزكى، ئىسلام ئايال كىشىگە زۇلۇم قىلمىدى.

جاھىلىيەتتىكى ئەرلەر ئايالنى گېزى كەلسە پايدىلىنىدىغان بار بىلەن يوقنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئەشيا قاتارىدا كۆرەتتى. ئايال زاتى خۇددى ئۇلاغلار ۋە كالىلار مېراس قالغاندەك مېراس ئىلىناتتى! ئوغۇل بولسا دادىسىنىڭ قوي، كالىلىرىنى مېراس ئالغاندەك، ئۇنىڭ ئايالىنىمۇ مېراس ئالاتتى. دادىسىنىڭ ئايالىنى خالىغىنىچە بىرتەرەپ قىلاتتى. خالىسا ئۇنى نىكاھقا ئالاتتى. خالىسا ھەتتا ئۆزىنى ئۇنىڭدىن ئازاد قىلغۇچە ياكى ئۇنىڭغا مەلۇم مىقداردا مال تۈلگۈچە تۇتۇپ تۇراتتى.

ئىسلام بولسا بۇلارنى چەكلىدى.

(جاھىلىيەتتە) ئايال كىشىگە قىلچىمۇ مېراس تەگمەيتتى. چۈنكى (مېراس) ئۇ چاغلاردا پەقەت قىلچ كۆتۈرۈپ قەبىلىسىنى قوغدىغان ۋە جەڭ قىلغۇچىلارغا بېرىلەتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئاياللار ۋە بالىلارنىڭ مېراس ھوقۇقى بولمايتتى.

ئىسلام بولسا ئايال كىشىگە ھەر قايسى تەرەپلەردىن ئادىل مۇئامىلە قىلدى. ئۇنىڭدىن ئاشۇ مۇدەھىش چاغدىكى ئەرلەرنىڭ ئۇنىڭ ئاجىزلىقىدىن پايدىلانغان مۇشۇ



مەزلۈملىقنى كۆتۈرۈۋەتتى. دادا تۇغۇنلۇق ئانىغا نىسبەتەن: قىز دېگەن نېمە؟ ئەڭ ياخشى ئوغۇل قىزنىڭ غەلۋىسى يىغلاش ۋە ياخشىلىقى ئوغۇرلۇق!» دېگەندەك سۆزلەرنى يولسىزلاچە قىلاتتى. بۇنى ئاللا تائالا قۇرئاندا تەسۋىرلەپ مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلارنىڭ بىرەرسىگە خوتۇننىڭ قىز تۇغقانلىق خۇش خەۋىرى يەتكۈزۈلسە، چىرايى ئۆزگىرىپ، غەزەپناك بولۇپ كېتىدۇ» (سۈرە نەھل 58 - ئايەت).

ئىسلام ئايالغا كەلگەن بۇ بىچارىلىكنى كۆتۈرۈۋەتتى ۋە ئۇنى ئاللا نىڭ سوۋغاتلىرىدىن دەپ قارىدى. «ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى ئاللا غا خاستۇر. ئاللا نېمىنى خالىسا شۇنى يارىتىدۇ. خالىغان ئادەمگە قىز پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، خالىغان ئادەمگە ئوغۇل پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ» (سۈرە شۇرا 49 - ئايەت).

بۇ يەردە ئاياللارنى ئەركەكلەرنىڭ ئالدىغا قويدى ۋە قىزلارنى ئەدەبلىك، گۈزەل تەربىيەلەشنى جەننەتكە داخىل قىلىشنىڭ شەرەپلىك سەۋەبلىرىدىن دەپ ئېتىبارغا ئالدى. ئىسلام ئايالنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلدى. قىز، ئاتا - ئانا ئۈچۈن ئۇنىڭدا قىزدا خۇددى ئائىلىدىكى بىر مۈلۈك كەبى بىر تەرەپ قىلىش، قىزنى خالىغان كىشىگە ياتلىق قىلىشتەك نامۇۋاپىق ئىشلارغا رۇخسەت قىلمىدى. قىز ئۆزى رازى بولمايدىغان بىرىگە ياتلىق بولۇشقا پۈتۈن كۈچى بىلەن «ياق!» دەپ ئېيتىشقا قادىردۇر. ئەگەر ئۇ «ياق» دېسە ياتلىق قىلىپ بېرىلمەيدۇ.

بىر قىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا كېلىپ ئېيتتى: «دادام مېنى قېرىندىشىمنىڭ ئوغلىغا ئارىمىزدىكى



ئاداۋىتىنىڭ كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن ياتلىق قىلدى» .
 (يەنە بىر رىۋايەتتە: ئۇ بۇ نىكاھتىن نارازى ئىكەنلىكىنى
 ئېيتتى.) شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام
 مەسىلىنى بىر تەرەپ قىلىش ئىختىيارلىقىنى ئۇنىڭغا
 تاپشۇردى. ئاندىن قىز ئېيتتىكى: «ھەقىقەتەن دادامنىڭ
 قىلغىنىغا رۇخسەت قىلدىم، لېكىن مەن بۇ مەسىلىدە
 دادىلارنىڭ قىزلىرىنىڭ نىكاھى مەسىلىسىدە قانچىلىك
 دەرىجىدە ھوقۇقلۇق ئىكەنلىكىنى بىلىپ باقماقچى
 ئىدىم» .

ئىسلام ئايال كىشىگە زۇلۇم قىلمىدى. ئۇنىڭ
 ھوقۇقلىرىنى بېكاردىن - بېكار يوق قىلىۋەتمىدى. بەلكى
 ئۇنىڭغا ئادىل مۇئامىلە قىلدى ۋە ئىجتىمائىي ھاياتنىڭ
 ھەر قايسى تەرەپلىرىدىن ئۇنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن
 قىلدى. كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال چوقۇم ئۆزىنىڭ
 ئىسلامغا ئىشەنچ ۋە خاتىرجەملىك تويغۇسى بىلەن
 قايتىشى كېرەك ۋە كەلگۈسىدە ھەم غەرب مەدەنىيىتىگە
 نىسبەتەن تاللاش، خىلاش پوزىتسىيىسىدە مۇئامىلە قىلىش
 كېرەك.

شۇنى ئوچۇقلاشتۇرۇپ ئېيتىمەنكى، ئەگەر غەرب
 مەدەنىيىتىدە بىرەر ئۈستۈنلۈك بار دېيىلسە، ئىسلام بۇ
 ساھەدە ھامان ئارىق مەلۇملىقتۇر. ئۇنىڭدا بىرەر
 يامانلىق بولسا، ھەقىقەتەن ئىسلام ئۇنىڭدىن بىزنى
 يىراق قىلغاندۇر. نېھايەتكى، بىز كىرگۈزۈشكە، قوبۇل
 قىلىشقا بىھاجەتمىز. بىز باشقىلاردىن تىلەشكە ھاجەت
 ئەمەسمىز.

بىز بولساق بۇ جەھەتتە بايلارمىز.



ئىقتىدارلىق كىشىنىڭ تېلىشىگە زۆخسەت يوق
 ھەقىقەتەن الله تائالا بىزنى ئىسلام بىلەن بېيىشەن كۆرسەت
 بىز باشقىلارنىڭ داستىخانىدىن (دىنىدىن) قانداق بۇ
 تىلەيمىز؟

كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايال

ئى، مۇسۇلمان ھەمىشە پىكىرىم! مانا بۇلار بولسا
 كەلگۈسىدىكى مۇسۇلمان ئايالدىن ئۈمىد قىلىدىغىنىم.
 ئۇنىڭ ئۆز دىنىنى ۋە ھاياتىنى تونۇشىنى، ئۆزىنىڭ
 پەرۋەردىگارى، يولدىشى ۋە بالىلىرى ئۈستىدىكى ۋە
 ئۆزىنىڭ جەمئىيىتى، دىنى، ئىسلام ئۈمىتى ئۈستىدىكى
 بارلىق مەسئۇلىيەتلىرىنى ئادا قىلىدىغان مۇسۇلمان ئايال
 بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئۇنىڭ ھەقىقىي ئىسلامىيەت پىكىرىنى يېتەكچى قىلىپ
 مېڭىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. ئۇنىڭ الله يولغا چاقىرغۇچى
 مۇسۇلمان ئايال بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇنىڭ ئايال دەك ئايال تەربىيىلىگۈچى، يول باشلىغۇچى
 بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئۇ بولسا قىزلارغا ئۆزىنىڭ جىنسىنى ئۈگىتىپ ۋە
 ھەقىقىي پىكىرىنى يېتەكچى قىلىپ ئېلىپ مېڭىشتۇر.

بۇ شەھەرلەر بولسا ھەممىدىن بۇرۇن ھەقىقەتتۇر. بىز
 ئەرەب يېرىم ئارىلىدا ۋە ئىسلام ئۆيىنىڭ قەلبىدە
 ئۇنىڭدىكى بىرىنچى نەرسىنىڭ مۇشۇ ھەقىقىي ئىسلام
 پىكىرى ئىكەنلىكىنى ۋە ئۇنىڭ ئارقىسىدا دۇنيانىڭ



ياخشىسى، ئاخىرەتلىك بەخت ئۇنىڭ ئارقىسىدا ئاللاھنىڭ رازىلىقى، كىشىلەرنىڭ ئەقىللىقلىرىنىڭ ھەيران قىلىشلىرى ئۇنىڭ ئارقىسىدا ماددىي - مەنئىي مەنپەئەتكە ئېرىشىش ۋە روھىي بەخت - ئۇ بەخت شۇنداق نەرسىكى ئۇ يەردە ئۇنىڭدىنمۇ كاتتا بەخت ھەرگىز يوق ئىكەنلىكىنى كۆرۈمىز. ئۇ بەخت ھەقىقەتەن شۇنداق نەرسىكى ئۇ توغرىسىدا ئەلى رەزەيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ قىزى، ئۆمەر رەزەيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئايالى ئۆمەر گۈلسۈم مۇنداق دەيدۇ: «شۇ چاغدا ئۆمەر رەزەيەللاھۇ ئەنھۇنى بىر قېتىم ئۆي ئىشلىرىدىن بىر ئىشتا ئاچچىقلىتىپ قويغىنىدا ئۇ ماڭا: سىزنى بەختسىز قىلىمەن، دېدى. ئاندىن مەن: قانداق بولالمايسىز، مەن ھەقىقەتەن بەختىمنى ئىمانىدا كۆردۈم، ئىمانىم بولسا قەلبىمدە ۋە قەلبىمگە بولسا پەرۋەردىگارىمدىن باشقا پادىشاھ يوقتۇر، دېدىم.»

ئاللاھ تائالادىن بىزگە ئەمەلدە، سۆزدە توغرىلىقنى رىزىق قىلىپ، دىنىمىزدا بىزگە چۈشەنچە ۋە مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئەسلىگە ۋە ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئىسلامى شەخسىيىتىگە خۇددى باشتىكى ئەسىرلەردىكى مۇسۇلمان ئايالغا ئوخشاش قايتىشىنى ۋە مەنپەئەت يەتكۈزگۈچى، تەقۋادار ۋە ئاللاھ خالسا ئىسلاھ قىلغۇچى بولۇشنى سورايمەن!!!

بۇ سۆزۈمنى ئېيتىش بىلەن ئاللاھ تائالادىن ماڭا ۋە سىلەرگە مەغپىرەت تىلەيمەن!

ئەسسالامۇئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرەكاتۇھۇ!
(سىلەرگە ئاللاھنىڭ سالامى، رەھمىتى ۋە بەرىكىتى بولسۇن)

ئەلھەمدۇلىللاھى راببىل ئالەمىن!